

21. ročník

1989 **5**

OBSAH

„Ukončete nástup, dveře se
zavírají“ ★ Večer na sídlišti
Bojte se Boha
Evangelium o záchraně
Znamení — války a pohromy
Sourozenci — Otcova láska
Odkud a kam (5)
Malé zamyšlení o životě
Téměř dospělým ★ Abeceda
Dorůstající děti
Čerstvé šťávy ★ VY — MY
„Ničemu nevěřím“ ★ Zase
„Nikomu jsem neublížil“
Nejvyšší vzor ★ Volejte 155
Co vypráví kniha Rút
Pohádka o Božích darech
O choulostivém Honzíkovi

ZNAMENÍ DOBY

BÝT ČLOVĚKEM

Sovětský spisovatel Č. Ajtmanov, iniciátor mezinárodního shromáždění tzv. „Issikkulského fóra“, které vyzvalo řadu významných světových osobností a společností ke společným úvahám o globálních problémech současného lidstva, napsal ve své knize „Popraviště“ (v českém překladu vydáno v lednu 1989) řadu podnětů k zamyšlení:

„Od konce tisíciletí nás dělí pouze necelých 5 000 dnů... lidé propadají zoufalství. Tradiční instituce zastaraly. Všichni se musí podílet na hledání nových řešení. Nová logika. Nové přístupy. Nový systém hodnot. Dosud neexistuje, ale je třeba ho najít, jinak je s námi konec. Buď záhuba, nebo nové hodnoty, které sjednotí lidi... Jde o to, zachránit svět za každou cenu. Dát lidem dohromady, vrátit jim vědomí

mravních zásad, vědomí Nejvyšší autority...“ (z doslovu)

„Je třeba vzlétnout až tam, kde se stýkají horizonty, najít obruč, která obepíná celý ten vibrující svět. Svět nejkrutěji trestá ty, kteří bojují za nejčistší ideje a hnutí mysli... Jaká škoda, že onoho parného dne byl na golgotském vrchu vztyčen kříž...“

„Nadešel čas, kdy je třeba na světovém horizontě víry vztyčit novou postavu Boha naší doby, odpovídající potřebám naší doby, pak se dá ještě doufat... Je třeba znovu zhodnotit staré ideje o Bohu, jakkoli se zdály neotřesitelné. Bůh však nemůže být vyspekulován. Je třeba překonat formalismus, dogmatismus,

zkostnatělost, dát volnost v poznávání Boha, který je dosud živý a zasahuje do dění našeho světa — jinak je křesťanské učení mrtvé...“

Každý člověk má neodmítnutelnou povinnost být člověkem, dnes, zítra, neustále. To je hnací silou dějin. Kam se to dnes řítíme? Jaké okolnosti nutí člověka, aby hledal záhubu pro sebe i pro jiné? Tvrdíme, že máme právo rozhodovat sami o sobě, jenže mezi životem a smrtí jsme všichni propleteni jako nitky v přízi...“

„Jak obrátit lidi k pravdě? Jak je odvrátit od zla, očistit je pokáním, přimět je, aby se sami, dobrovolně zřekli zla a

spatřovali své štěstí v něčem jiném? Ale v čem mají lidé dnes spatřovat své štěstí? V proklamovaných hodnotách? Čas je zbavil ceny. Jsou zprofanovány...“

„Veliký Galilejský se zřekl života... Přesto, že od té doby uplynulo víc než devatenáct století, zdá se, jako by se to událo včera... Na všechno se během staletí zapomene, jen na ten jediný den nikoliv... Jednoho krásného dne se zase vrátíš na zem, abys řídil poslední soud nad všemi pokoleními světa a to bude tvůj druhý příchod na svět...“ (str. 139—155)

„Duchovní boj je tak strašlivý jako válka.
Nejnebezpečnější jsou ztrnuté formy.
Jak hořce zní slovo „smrt“ pro toho, kdo neví,
co bude potom. Našemu světu hrozí velká
krize. Řítime se vstříc strašnému nebezpečí.
Náš svět může zachránit jediné nové myšlení
— POKÁNÍ!“

Ukončete
nástup
dveře
se zavírají

Kdykoli slyším v metru ta slova, myslím jiné „dveře“, které se pomalu, ale jistě zavírají. Ruka, která před řadou století uzavřela Noemův koráb, je dosud vztažena nad světem. Jak dlouho ještě?

Největší prorok naší planety varuje: „Jako bylo za dnů Noe, tak bude i příchod Syna člověka... A nevěděl, až přišla potopa a zachvátila všechny...“ (Mat 24,38.39)

Vědí dnes lidé, že se blíží den druhého, slavného příchodu Ježíše Krista? Vědí, že se blíží den soudu, kdy každý bude stát před Nejvyšší Autoritou? Vědí lidé, podle čeho budeme souzeni? Jsou seznámeni s tím, jaké opatření Pán Bůh ve své lásce připravil, abychom nemuseli zahynout v plamenech, které zachvátí naši planetu?

Zamysleme se nově, každý ve vztahu k sobě, nad vážností následujícího proroctví bible: „Přijde pak ten den Páně jako zloděj v noci, v kterémž nebesa jako v prudkosti větru pominou, a živlové pálivostí ohně rozplynou se, země pak a ty věci, kteréž na ní jsou, vypáleny budou.“ (2 Petr 3,10)

Není třeba vypočítávat ze všech oblastí našeho života faktory, které vedou státníky k závěru, že náš svět se octnul na pokraji propasti. Co dnes nutí lidi, aby hledali záchranu pro sebe i pro jiné?

My, kteří milujeme Pána Ježíše a těšíme se na jeho druhý příchod, vyhlížíme ke dni jeho návratu a závěru světových dějin s radostí a nadějí, protože jsme uvěřili jeho slovům: „Když se toto začne dít, napřimte se a zvedněte hlavy, neboť vaše vykoupení je blízko.“ (Luk 21,28)

Nejsme dlužní podělit se o naději se svými bližními? Skutečnost, že jdeme vstříc soudu a že nikdo z lidí neujde odplatě za to, jak zde žil, se dostává do povědomí širokých mas i prostřednictvím filmů a literatury.

Nepatří k mým zásadám chodit do kina, ale když jsem zjistila, že v Praze běží film POKÁNÍ, šla jsem se na něj podívat. Skutečnost neodvratitelnosti soudu a konečného účtování byla publiku představena opakovanou scénou, kdy starosta, představitel tyranie a násilí, byl po smrti několikrát vykopán z hrobu a postaven ke zdi domu, kde bydlel. Tento film obletěl celý svět.

Podle čeho budeme souzeni? V knize Kazatel (12,13.14) čteme: „Závěr všeho, co jsi slyšel: Boha se boj a jeho přikázáními, a každý hřích, který člověka všechno závisí. Veškeré dílo Bůh postaví před soud, i vše, co je utajeno, ať dobré či zlé.“ Zde je rada i varování. Náš život před soudem! Měřítkem budou Boží přikázání. Jsme s nimi seznámeni? Nebereme je na lehkou váhu?

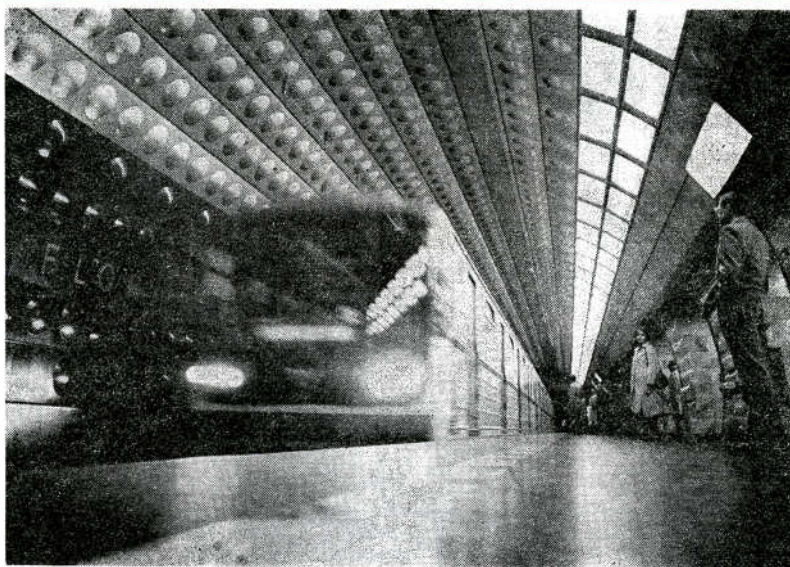
Nedávno jsem položila podobnou otázku mladíkovi, který byl pohroužen v rozjímání před Ukřižováním v kostele sv. Mikuláše. Řekl mi: „Jsem si vědom, že Bůh bude na soudu trvat na tom, zda jsme žili v souladu s jeho přikázáními a každý hřích, který je přestoupením těchto přikázání, na soudu potrestá.“ Požádala jsem ho, aby mi pověděl Desatero, pokud ho zná. Odcitoval mi z paměti znění tak, jak je v katechismu. Otevřela jsem bibli a spolu jsme přečetli přikázání, jak jsou zapsána v 2 Moj 20. Jak byl překvapen změnou ve znění přikázání.

Jaké opatření udělal ve své lásce sám Vydavatel Desatera, abychom nemuseli být odsouzeni při soudu a věčně zahynout? Jak asi pochopily milióny lidí na celém světě, kteří zhlédli film POKÁNÍ, co chtěl gruzínský tvůrce filmu — Abuladze — lidem říct? Podtrhl skutečnost, že každý člověk — bez rozdílu, věřící, nevěřící — bude konfrontován se svým svědomím, které je sice možno i dlouhodobě u-

mlčovat, ale u každého člověka jednou přijde čas, kdy se ozve. Monolog se svědomím je zachycen v závěru filmu, kdy syn starosty, veřejný funkcionář, sestupuje do sklepení se svíčkou v ruce a sám sobě klade následující otázky:

„Kdo jsi? Odkud jsi? Jaký je smysl tvé existence? Proč vlastně žiješ? Jsi ateista, a nosíš křížek. Máš moc, vyhrožuješ věřícím, a sám se jdeš vyzpovídat do kostela. Jsi rozpolcený, zratil jsi víru, už neumíš rozeznat mezi dobrem a zlem. Máš strach sám ze sebe, syn se ti bouří, jsi samá přetvářka, sebeklam, jen nesmíš přemýšlet. Dnes se ti ozve svědomí, zítra na to zapomeneš. Jsi vinen! Celý svět je vinen! Bože, proč jsem se narodil? Buď prokleta má práce, život, ať je mi odepřen chléb i voda, ať shořím v pekelném ohni!“ Z obličejů, ve kterém je výraz zoufalství, stékají kapky smrtelného potu. Přitom otrhává kusy masa z ryby, z které zůstala jenom kostra. Ryba — symbol křesťanství!

Kdo žije v rozporu se svým svědomím a mravními zásadami, nemůže se ovšem těšit ze skutečnosti, že existuje Soudce, který všechno přivede na světlo. Proto se člověk stále halasněji ujišťuje, že není Boha. Kořeny nejsou v logice, v rozumu, ale v srdci, které se otevřelo hříchu. Moderní člověk na to nemá nervy ani žaludek, aby se podíval do vlastního svědomí. Tisíce lidí zatlačily svou vinu do podvědomí, leží jako pacienti na zádech, zatímco by jim prospělo, kdyby poznali své hříchy na kolenou. Lidé potřebují přijít ke kříži. Živý Kristus je božský Lékař, který chce uzdravit každého nemocného. A právě v setkání s Ním se rodí víra a pokání. Když se s námi setkává Kristus, čeká na naše „Ano“. Pokud lidé slyší jen jeho jméno či životopis, neříká jim to nic, nejsou zasaženi osobně. Ale když

se setkají s Kristem, který říká: „Mám tě rád“, pak se musí rozhodnout: přijmout, či odmítnout tuto lásku. Láska se prohlubuje opakovaným setkáváním. Člověk sám netrefí od nevěry k víře. Proto nás Bůh postavil do tohoto světa a přeje si, abychom žili jeho láskou, ukazovali jiným cestu, umožňovali setkání s ním. Nenadešel čas, abychom my, věřící, ukázali na východisko z krize, do které se lidstvo dostalo? Co se s námi stane, budeme-li ještě dnes mlčet?

Jaké řešení našel tvůrce filmu? Poslední věty z úvodu před filmem mne hluboce zasáhly: „Duchovní boj je tak strašlivý jako válka. Nejnebezpečnější jsou ztrnulé formy. Jak horce zní slovo „smrt“ pro toho, kdo neví, co bude potom. Našemu světu hrozí velká krize. Řítíme se vstříc strašnému nebezpečí. náš svět může zachránit jedině nové myšlení — POKÁNÍ!“

Jak krásný závěr. Ale co je to POKÁNÍ? Kde jsou dnes zvěstovatelé pokání? Dovedeme lidem kolem nás povědět, co to je?

Vracím se z procházky. Procházím kolem hospody. Na chodníku to bzučí jako v úle. Slyším opilé hlasy, smích. Samí mladíci, jen na chodníku sedí jedna značně opilá kouřící dívka s kalným očima a před ní na zemi několik piv a kořalka. Je mi jí strašně líto. Je teprve devět večer. Spěchám domů. — A najednou si připadám jako ten kněz nebo levita, kteří šli lhostejně kolem zraněného po cestě z Jeruzaléma do Jericha. Usedám mezi ně: „Ahoj kluci! Máám prosbu!“ Obstoupili mě. „Co potřebujete, paní, můžeme vám pomoci?“ — zaradovala jsem se, i v tomhle stavu chtějí pomoci, přece nejsou tak zlí! Váhám, ale kluci mě povzbuzují: „Ven s tím!“ S úsměvem jim kladu otázku: „Jak byste přeložili slovo „pokání“ do vašeho slovníku?“ Šok. Ticho. V tom se vzpomatoval ten nejodvážnější: „Paní, to by znamenalo přestat chlastat, žít jako člověk, ale kdo nám dnes ro-

zumí? Vydělám tři a půl, ale před výplatou nemám ani vindru, matka mi denně nadává, nejradší bych ji zabíbil...“ Přidává se druhý, třetí, další, kladou mi odvážné otázky, chtějí odpověď. Říkají, že jejich otcové se ženou jen za kariérou a penězi. Jsou plní vzdoru. Všechno prý je samá lež. „Nosil jsem křížek po babičce — ta jediná mne měla ráda; vychovatel v učilišti mi ho strhl a vyhodil mne“ — říká jeden. Co nám zbývá? Vytahují z kabelky bibli. Ztichli. Ani jeden bibli neviděl. Čtu jim o nádherné naději, kdy budeme moci opustit naši modrou planetu bez družic a skafandru, ale na to se musíme připravit POKÁNÍM. Loučím se s nimi, jdou stále se mnou,

až ke dveřím našeho věžáku: „Paní, my chceme ještě poslouchat, můžeme přijít?“

Položila jsem v průběhu posledních týdnů řadě mladých lidí otázku: „Jak rozumíte slovu POKÁNÍ? Byli to lidé vzdělaní i prostí, věřící i ateisté, alkoholici, narkomani i prostitutky. Odpovědi byly zajímavé. Pro většinu mladých lidí jsou slova „HRŮCH“ a „POKÁNÍ“ naprosto nesrozumitelnými pojmy, jako by úplně vymizely z jejich povědomí. Jiní se vážně zamysleli a hledali poctivě odpověď. Ale všichni jednoznačně odpověděli na moji otázku: „Má vás někdo opravdu rád?“ Řekli buď „ano“ nebo „ne“. A o to mi šlo.

Chtěla bych každému říct, zavolat to do celého světa: Obyvatelé naší planety, je zde NĚKDO, kdo Vás nesmírně miluje! Je to Ježíš Kristus! On nezůstal na kříži poplivaný, zkrvavený, On žije! Lidé na naší planetě se řítí vstříc záhubě proto, že odmítli jeho lásku. V tom je ta tragédie! Dnes je ještě čas odpovědět na jeho lásku, otevřít mu své srdce. On má moc změnit myšlení člověka, On JEDINÝ! Bez něj nemůžeme uskutečnit úspěšně žádnou „přestavbu“ ve svém životě.

Že není Boha? Nebude soud? Že Kristus nikdy nepříjde? Jistě, každý člověk má možnost pochybovat nebo dokonce popřít Boha, může proti němu i bojovat — nebo se může otevřít jeho lásce. Máme možnost volby. Ale pokud chceme cele přijmout jeho lásku, pak prosím: Pospěšme si! Na světovém orloji je za pár minut dvanáct! Lhůta Boží milosti pro každého z nás skončí. Ve vesmírném měřítku se ozeve: „Ukončete nástup — dveře se zavírají!“

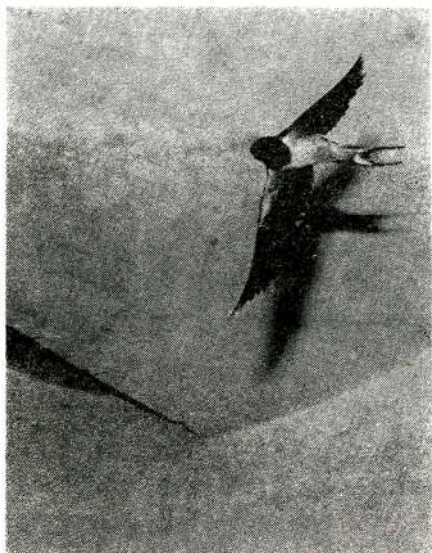
V. VESECKÁ

Večer na sídlišti aneb Nesplněné poslání

Procházím městem —
dívám se do jeho očí.
Pomalou chystá se spát.
Za jedním z „vítek“
se zveselá gramofon točí,
za jiným začíná
modravé světlo plát.
Tam všude je člověk,
tak blízko — na dosah snad,
a přitom jako na severním pólu.
Vím, co ho trápí? —
Anebo co má rád? —
Kdy touží s někým být
a prožít slůvko „spolu“? —
Tam všude jsou lidé,
však znám jich jenom pár.
Až výtčnou
to zatřne v mé duši.
Vždyť pro všechny
mám jedinečný dar —
Ježíše Krista!
Tak proč jsou k němu hluchí? —
Procházím městem...

V. Gajdošíková

**„Bojte se Boha
a vzdejte mu čest...
poklekněte před tím,
kdo učinil nebe, zemi,
moře i prameny vod.”
Zj 14,7**

Závist je nepěkná vlastnost a člověk by se za ni měl stydět. Ovšem jako v mnohém jsou dovoleny výjimky z pravidel, tak má i závist v lidském srdci své „povolené území“, kde ji můžeme bez výčitek svědomí nechat žít. Nevěříte? Přesvědčte se sami.

Pozorovali jste již někdy ptáka, kroužícího vysoko na obloze? A ne napadla vás přitom myšlenka, jak by to bylo úžasné, kdybychom my lidé také mohli tak létat? Nezáviděli jste v té chvíli káněti, racku nebo skřivánku jejich volný pohyb v oblacích? Za tuto závist se stydět nemusíte, vždyť i Davida napadla stejná myšlenka. V pětapadesátém žalmu volá: „Kéž bych měl křídla jako holubice, uletěl bych...” (55,7)

Moci létat — to je odvěká touha lidí. Známe starou řeckou báji, ve které si legendární Daidalos se svým synem Ikarom sestrojili z vosku a peří křídla, aby se únikem zachránili z Míónova zajetí na Krétě. Tenkrát se jim podařilo vzlétnout — samozřejmě je to jenom báje. Ikaros však nedbal na otcovo varování, přiblížil se ke slunci, vosk na jeho křídlech roztál a Ikaros zahynul pádem do moře. Touha létat však člověka neopustila, a tak s ní vystoupil z mytologie do skutečného života. Kolik bezesných nocí strávil Leonardo da Vinci (1452 až 1519), když ho posedlá myšlenka postavít létající stroj. Kolik posměchu sklídl Albrecht Ludwig Berblinger (1770—1829) z německého Ulmu, který si v roce 1810 postavil první letadlo s mávavými křídly. Tento „krejčík z Ulmu“ — jak ho nazývali — podnikl v roce 1811 se svým vynálezem první let a před davy lidí ho vzápětí skončil pádem do Dunaje.

Kolik bolesti a utrpení si připravil mnich Oliver z Malesbury, který si opatřil křídla a s nimi se spustil z kostelní věže. Nezdařený let zaplatil zraněním, které ho na zbytek života těžce poznamenalo.

K problému létání nepřístupovali lidé jen s praktickými pokusy, ale vymýšleli i různé teorie. Tak např. na

univerzitě v Tübingen profesor Friedrich Herrmann Fleyder přišel s názorem, že létání je něco jako plavání: musí se s ním začít v dětství. Stačí, když se na pružné dětské ruce a nohy připevní křídla, děti se vyhodí do vzduchu a ony si již samy osvojí potřebné pohyby. Naštěstí se nenašel otec, který by Fleyderovi svěřil do učení své dítě.

Za pozornost však stojí příspěvek G. A. Borelliho (1608—1679), profesora z Florencie a Pisy. Ten vypočetl, že lidské tělo není vůbec přizpůsobeno k samostatnému létání. Podle něho by člověk musel mít na svém hrudním koši tolik svalů, že by tvořily 17 procent jeho tělesné váhy, aby mohl mávat křídly, která by ho unesla. Protože tyto svaly však tvoří jen jedno procento, a navíc jeho tělo není tvarem uzpůsobeno k létání — pro-

hlásil Borelli, nemůže se nikdy sám vznést.

A tak si lidé museli počkat až na konec osmnáctého století, kdy se uskutečnil první let člověka — ovšem ne na křídlech. Bratři Montgolfierové pochopili, že létat může jen to, co je lehčí než vzduch, a v balónu naplněném horkým vzduchem přeletěli za 25 minut Paříž (21. 11. 1783).

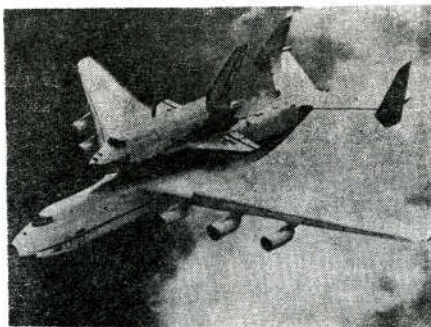
Ke křidlům se vrátil průkopník letectví Otto Lilienthal (1848—1896). Ten se svým bratrem Gustavem začal studovat let ptáků a stavbu jejich křídel. Všiml si kapkovitého tvaru křídla a pochopil, jak důležité je jeho vyklenutí. Lilienthal shrnul všechny své poznatky do knihy, která ho proslavila a postavila na jedno z prvních míst mezi průkopníky letectví. V ní ukázal, jak důležité je sklon křídla při různých rychlostech. Jako první také sestavil diagram, na němž ukázal, jaké jsou při různých rychlostech hodnoty vztlaku a odporu vzduchu. Tento diagram platí dodnes. Pozoruhodný je i název knihy: „Let ptáka jako základ umění létat“.

Kde Lilienthal nasbíral své vědomosti, ze kterých konstruktéři letadel vycházejí dodnes? Nevíme, zda znal Jobovu radu, která je zaznamenána v bibli: „...dobytka se zeptej, poučí tě, nebeského ptactva, ono ti to poví.“ (12,7) Skutečnost je však taková, že Boží stvořitelské dílo se i v letectví stalo učebnicí, bez které by nikdy žádné letadlo nevzlétlo. Člověk pouze kopíroval toho, kdo všechno důmyslně učinil a dal všemu dokonalý řád. Bez Božího vzoru vlastně člověk v žádné oblasti nedokáže nic obdivuhodného. A tak Pán Bůh je nám vzorem jak v oblasti duchovní, tak fyzikální.

Propočty nebeského Konstruktéra jsou dokonalé a stále platné. Vždyť také čteme, že když „stvořil všeliké ptactvo křídla mající, ... viděl, že to bylo dobré.“ (1 Moj 1,21)

Máme velikého Boha. I toto krátké zamyšlení chce být výzvou k jeho chvále.

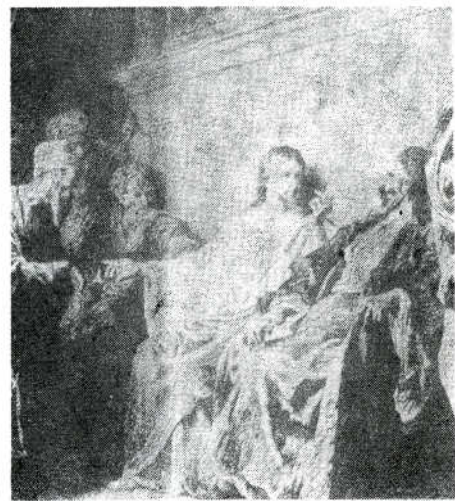
J. DREJNAR

Snad to bude mnohým připadat neuvěřitelné. Svěcení soboty je má něco společného s radostnou zprávou o záchraně a vykoupení? Jak může právě sobota ukázat na to, že nám Bůh chce pomoci?

V prvním čísle letošního roku jsme si ukázali, že v určitém smyslu nacházíme zprávu o osvobození v příběhu o stvoření. Z pusté a prázdné země Bůh vytvořil krásný svět. Toto velké dílo dokončil v sobotu. Sobota se stala památným dnem, který Bůh „požehnal a posvětil“, abychom v něm našli osvobození

Co nám uvedený oddíl říká? Ježíš Kristus chodil v sobotu pravidelně do synagogy. V sobotu v Nazaretě také přednesl svůj program. A teď přemýšlejme, co to znamená, když mluvil o „milostivém létu“, o osvobození. Co chtěl říct, když prohlásil: „**dnes se splnilo toto Písmo?**“ Židé pochopitelně spojovali představu „milostivého léta“ s dílem očekávaného Mesiáše. Pán Ježíš se představil lidu jako naplnění mesiášských nadějí a navíc toto naplnění spojil se sobotou! Podívejme se, jak se tato starozákonní naděje naplňuje

„Ježíš přišel do Nazareta, kde vyrostl. Podle svého obvyklého zvyku vešel v sobotu do synagogy a povstal, aby četl z Písma. Podali mu knihu proroka Izaiáše; otevřel ji a nalezl místo, kde je psáno: **„Duch Hospodinův jest nade mnou; proto mne pomazal, abych přinesl chudým radostnou zvěst; poslal mne, abych vyhlásil zajatcům propuštění a slepým navrácení zraku, abych propustil zdeptané na svobodu, abych vyhlásil léto milosti Hospodinovy.“** Pak zavřel knihu, dal ji sluhovi a posadil se; a oči všech v synagoze byly na něj upřeny. Promluvil k nim: **„Dnes se splnilo toto Písmo, které jste právě slyšeli.“** (Luk 4,16—21)

evangelium o **ZÁCHRANĚ A OSVOBOZENÍ**

od každodenní práce a uvolnili se pro společenství s Bohem. Poselství soboty je pro člověka ještě důležitější po pádu do hříchu, protože mu připomíná nejen to, co Bůh pro něj vykonal na počátku, ale také co učiní pro lidstvo v budoucnu.

Ve Starém zákoně měla sobota důležitý význam pro fyzické, sociální a duchovní osvobození. Především to vidíme v obsahu čtvrtého přikázání Desatera: „Dbej na den sobotní, že ti má být svatý, jak ti přikázal Hospodin, tvůj Bůh... Pamatuj, že jsi byl otrokem v egyptské zemi a že tě Hospodin, tvůj Bůh, odtud vyvedl pevnou rukou a vztaženou paží. Proto ti přikázal Hospodin, tvůj Bůh, dodržovat den odpočinku.“ (5 Moj 5,12-15) Židé věděli, že mezi jejich vysvobozením z otroctví a sobotou je ten nejužší vztah.

Podobný osvobozující motiv vidíme v tzv. „sobotním roku“. Každý sedmý a padesátý rok se přestala obdělávat půda. Země měla v tento rok odpočívát. Za čtyřicet devět let měla země sedmkrát odpočinek. Ve starém Izraeli byl každý padesátý rok „létém milostivým“ (3 Moj 25). V tento rok nejen neobdělávali půdu (a přesto měli co jíst), ale také byli osvobozeni všichni otroci. Byl to vlastně rok svobody. To vše předznamenávalo budoucí záchranu a obnovu, kterou měl přinést Mesiáš.

Jak se poselství starozákonní soboty naplnilo v Novém zákoně? Vyjděme z Lukášova evangelia: „Ježíš přišel do Nazareta, kde vyrostl. Podle svého obvyklého zvyku vešel do synagogy a povstal, aby četl z Písma. Podali mu knihu proroka Izaiáše: otevřel ji a nalezl místo, kde je psáno: **„Duch Hospodinův jest nade mnou; proto mne pomazal, abych přinesl chudým radostnou zvěst; poslal mne, abych vyhlásil zajatcům propuštění a slepým navrácení zraku, abych propustil zdeptané na svobodu, abych vyhlásil léto milosti Hospodinovy.“** Pak zavřel knihu, dal ji sluhovi a posadil se; a oči všech v synagoze byly na něj upřeny. Promluvil k nim: **„Dnes se splnilo toto Písmo, které jste právě slyšeli.“** (Luk 4,16—21)

v Ježíšově službě pro lidstvo. První zázračná uzdravení vykonal Pán Ježíš podle Marka i Lukáše v sobotu (Mar 1,21—31; Luk 4,31—39). Uzdravil člověka posedlého nečistým duchem, pak uzdravil ženu, která měla silnou horečku. V sobotu uzdravil také ochrnutou ženu (Luk 13,10—13). Všimněme si Ježíšových slov: „Ženo, jsi **zproštěna** své nemoci.“ Spasitel v sobotu skutečně osvobozuje, zde ženu, která byla „**spoutána satanem**“. Jistěže zachraňoval i v jiných dnech, ale evangelista pečlivě zaznamenával Kristova slova: „... neměla být snad uzdravena právě v den sobotní?“ Pán Ježíš upozorňuje na význam sobotního osvobození. Slovy a činy naplňoval to, co četl z proroka Izaiáše: **Dnes jsem přinesl chudým radostnou zvěst, dnes vyhlásuji zajatcům propuštění, dnes propouštím zajatce na svobodu.** A jak na to reagoval lid? „Celý zástup se radoval nad podivuhodnými činy, které Ježíš konal.“ Když se farizeové pohoršovali nad jeho sobotními zázraky, odpověděl jim: „... proč se na mne zlobíte, že jsem **v sobotu uzdravil celého člověka?**“ (Jan 7,23)

Jsou to velmi zajímavá místa, ale přesto jsme si ještě neřekli to nejdůležitější. Náš Pán nepřišel uzdravit jen tělo od nemoci a ducha osvobodit od démonů pro tento život. On nás přišel zachránit také pro život věčný, pro nové stvoření: „Pojďte ke mně všichni, kdo se namáháte a jste obtíženi břemeny, a já vám dám

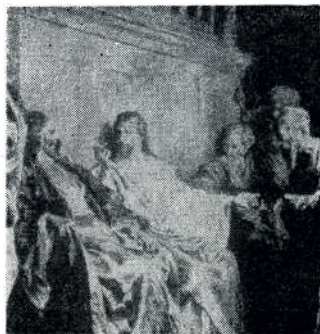
odpočinout. Vezměte na sebe mé jho a učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorného srdce; a naleznete **odpočinutí svým duším.**“ (Mat 11,28,29) Kdy a jak nás osvobodil od hříchu? Bylo to na kříži, když zvolal: „Je dokonáno.“ Souvisí to s výrokem Písma: „Tak byla dokončena nebesa i země se všemi svými zástupy. Sedmého dne dokončil Bůh své dílo.“ Pán Ježíš v sobotu „odpočíval“ po díle stvoření a v sobotu odpočíval také v hrobě, protože „dokonal své dílo“. Teprve nyní dal sobotě ten nehlubší význam. Svou obětí naplnil smysl velikonočního „hodu beránka“, který Židé slavili na památku vysvobození z egyptského otroctví. Nyní můžeme právem hovořit o vysvobození z hříchu a věčné smrti. To je přece to největší břemeno, které lidstvo tíží — vina a smrt. Ježíš Kristus nezachraňoval v sobotu jen tělo a ducha, ale vysvobodil také duši — tedy **celého člověka.**

A teď ještě poslední otázku: Máme ještě dnes zachovávat sobotu jako znamení Božího vysvobození a záchrany? Zamysleme se dobře nad tím, co nám říká bible. Sobota nám připomíná, co Bůh vykonal pro svět na počátku při stvoření a že totéž chce dát věřícím i v budoucnu v novém dokonalém stvoření. Jsme snad už opět v situaci ráje? Nemáme snad i po zmrtvýchvstání Krista ještě potíže s narušenou přírodou, hříchem, úpadkem a smrtí? když Kristus již zvířel nad zlem a smrtí a již dnes z části

můžeme zakoušet ono sobotní požehnání, zlo tu ještě je a my čekáme na dovršení Ježíšova díla, až přijde podruhé na naši zem. Apoštol říká: „Boží lid má pravý sobotní odpočinek teprve před sebou.“ (Žid 4,9)

Nemůže se nechat připravit dnešní sobotní požehnání, protože nám ukazuje na dokonalé naplnění v budoucnu. Jak jinak bychom mohli už dnes poznat a prožít tělesný, duchovní i duševní odpočinek, který nám Kristus vydobyl, kdybychom se vzdali osvobození, které se nám nabízí především prostřednictvím soboty? Pravý sobotní odpočinek budeme moci prožít jen tehdy, jestliže už dnes „neproměškáme vstup do Božího odpočinku.“ Apoštol pokračuje: „Do odpočinku vcházíme jen my, kdo jsme uvěřili... Neboť kdo vejde do Božího odpočinku, odpočine od svého díla, tak jako Bůh odpočinul od svého. A tak usilujeme, abychom vešli do toho odpočinku a nikdo pro neposlušnost nepadl jako ti na poušti.“ (Žid 4,3,10,11)

To je biblické poselství o sobotě, prostřednictvím níž nám Bůh nabízí úžasné požehnání — osvobození od tělesných, duchovních a duševních pout. Byla by to nekonečná škoda, kdybychom to poselství jen četli nebo slyšeli a vykládali si jej zásadně jinak, a tím mu nevěřili. Využijme sobot k tomu, abychom i my došli uzdravení těla, ducha a duše, abychom zakusili Bohem nabízený vnitřní pokoj a přijali novou naději, že jednou s Kristem budeme žít v novém Božím světě. D. Kučera

Pohromy mohou vést lidi k hlubšímu zamyšlení. Když vypukne válka, když zemětřesení zničí nesčetné lidské životy a způsobí hmotné škody, když sucho spálí úrodu a vysuší zásoby vody, nebo když si epidemie vyžádá za oběť milióny lidí, mnozí volají k Bohu. Buď zlořečí, nebo se modlí. To potvrzuje i bible. Zemětřesení způsobilo, že žalárník ve Filippis zvolal: „Páni, co mám dělat, abych byl spasen?“ (Skut 16,30) Hlad donutil krále Achaba, aby hledal proroka Eliáše. (1 Král 18,10) Pohroma přivedla egyptského faraóna na kolena, takže vyznal před Mojžíšem: „Zhřešil jsem proti Hospodinu, vašemu Bohu, i proti vám. Sejmí prosím můj hřích ještě tentokrát a prostě Hospodina, svého Boha, aby jen odvrátil ode mne tuto smrt.“ (2 Moj 10,16.17)

Ve svém rozhovoru na Olivetské hoře Pán Ježíš předpověděl, že před jeho druhým příchodem budou pohromy. Pro jejich povahu a funkci je můžeme nazvat „znameními Božího soudu“. Kristus řekl: „Budete slyšet válečný ryk a zvěsti o válkách; hleďte, abyste se nelekali. Musí to být, ale to ještě nebude konec. Povstane národ proti národu a království proti království, bude hlad a zemětřesení na mnoha místech. Ale to vše bude teprve začátek bolesti.“ (Mat 24,6–8) Lukáš zaznamenává v seznamu pohrom i mor (Luk 21,11).

Povšimněme si tři skutečností. **Za první:** Tato znamení jsou předzvěstí Božího soudu nad lidskou špatností, o níž jsme pojednali minule. Starozákonní proroci často mluví o zkáze způsobené válkou, zemětřesením, hladem a morem jako o projevech Božího soudu nad špatností pohanských národů nebo izraelského lidu (Izaiáš 13–27; Jeremiáš 46–51).

To neznamená, že všichni, kdo trpí a umírají v dobách pohrom, zasluhují zvláštní Boží trest. Spasitel odmítl takové závěry, když vysvětlil, že oněch osmnáct, na které padla věž v Siloe a zabila je, nebyli větší viníci než ostatní obyvatelé Jeruzaléma (Luk 13,4). Tato tragédie však měla být varováním: „Ale nebudete-li činit pokání, všichni právě tak zahynete.“ (Luk 13,5)

Za druhé: Pohromy ukazují jistotu blížícího se konce starého světa a začátku světa nového. Pán Ježíš mluvil o válkách, zemětřeseních, hladu a moru, vyskytujících se nejen úplně na

VÁLKY A POHROMY

konci, ale také během celé doby předcházející jeho druhý příchod. Říká: „Musí to být, ale to ještě nebude konec.“ (Mat 24,6) Ve skutečnosti se o těchto znameních hovoří jako o „začátku bolesti“ (Mar 13,8).

Za třetí: Ačkoli Pán Ježíš označil pohromy jako začátek utrpení, jasně ukázal, že ke konci zintenzivní. To způsobí dle jeho slov „hrozné soužení“. „A kdyby nebyly ty dny zkráceny, nebyl by spasen žádný člověk.“ (Mat 24,22)

Zintenzivnění se týká zvláště válek. V druhé až sedmé kapitole knihy Daniela prorok vidí postupně království, v nichž válčení narůstá v rozsahu, brutalitě a destruktivnosti. Čtvrté království je označeno jako moc, která „pozře celou zemi, podupe ji a rozdrtí“ (Dan 7,23). Na konci své knihy se Daniel zmiňuje o závěrečné „době soužení, jaké nebylo od vzniku národa až do této doby.“ (Dan 12,1)

Zintenzivnění válek před druhým Kristovým příchodem je dramaticky vyličen ve více viděních knihy Zjevení Jana. Ve vidění o čtyřech jezdcích každý ze čtyř koní, který se objeví při otevření prvních čtyř pečeti, ukazuje crescendo intenzity válek a jejich následků. Po bílém pokojném koni následuje kůň ohnivý, symbolizující krveprolévání. Pak jede černý kůň, na němž jezdec má v ruce váhy; zobrazuje dobu bídy a hladu, způsobeného válkami. Poslední kůň je sinavý (chloros). Symbolizuje smrt způsobenou „mečem, hladem, morem a dravými šelmami“ (Zjev 6,1–8). Lidské dějiny však nedojdou konce díky válkám, ale konečným zásahem Toho, „který sedí na trůnu“ (Zjev 6,16).

Tážeme se: „Zakusilo lidstvo ve dvacátém století naplnění předpověďných pohrom? Některé odpovědi negativně a poukází na to, že války a

„Budete slyšet válečný ryk a zvěsti o válkách; hleďte, abyste se nelekali. Musí to být, ale to ještě nebude konec. Povstane národ proti národu a království proti království, bude hlad a zemětřesení na mnoha místech. Ale to vše bude teprve začátek bolesti.“ (Mat 24,6–8)

pohromy byly smutnou skutečností každého údobí lidských dějin. Nikdo nemůže popřít skutečnost, že války trápily lidstvo v každém věku. Avšak uznání skutečnosti válek v každém věku nesmí zastřít stejně zřejmou skutečnost, totiž jejich globalitu a rostoucí destruktivnost v našem století. Pouze v našem století byly dvě světové války, které nemají obdoby v análech dějin, pokud jde o zeměpisné rozšíření a dopad.

První světové války se účastnilo téměř třicet národů. Tato válka připravila o život dvakrát tolik lidí než všechny hlavní války let 1790–1913. Vojáků v ní zahynulo na 9 miliónů, civilistů v oblastech války 5 miliónů.

Po těchto hrůzách by byl málokdo věřil, že pomine sotva dvacet let a vypukne druhá světová válka, která způsobí daleko větší ztráty na lidech a hmotných hodnotách než předcházející. Více než 50 zemí se účastnilo této války, která si vyžádala smrt více než 55 miliónů civilistů a vojáků.

Žádná jiná válka nezpůsobila tolik škod v tolika částech světa jako druhá světová válka. Nikdy nezažilo lidstvo takovou globální devastaci takového stupně. To všechno je zřejmým naplněním předpověděné intenzifikace válek před druhým Kristovým příchodem.

A pak je tu nukleární hrozba. Jonathan Shell ve svém bestselleru „Osud Země“ z roku 1982 píše: „Rozbití atomu učinilo nevyhnutelnými nukleární zbraně; nukleární zbraně učinily nevyhnutelnou nukleární válku — a nukleární válka znamená konec lidského rodu. Proto musíme vyloučit nukleární zbraně, než ony vyloučí nás.“ Andrej Sacharov varuje: „Nekontrolovaný růst termonukleárních arzenálů a tendence ke konfrontaci hrozí lidstvu smrtí civilizace a fyzickým zničením.“ Proto jako křesťané podporujeme veškeré mírové úsilí, které mohutní v těchto dnech.

Globalita a destruktivnost válek, které poznalo lidstvo ve dvacátém století, hlásá, že Ježíš Kristus učiní brzy konec nynějším konfliktům i lidské špatnosti a ustaví nový řád, v němž lidé „překují své meče na radlice, svá kopí na vinařské nože; národ nepozdvihne meč proti národu, nebudou se již cvičit v boji.“ (Iz 2,4)

M. Šustek

Chceme přemýšlet o dvou bratřech a milujícím otci. Pán Ježíš je představen v podobnosti, které bývá právem nazýváno evangeliem v evangeliu. Jde o perlu Ježíšova vyprávění. Zvěstuje se zde veliká pravda o Bohu a člověku. Navíc je to podobenství velmi časové. Myslím na vyprávění z evangelia Lukáše 15, 11 — 32.

Když domov přestane ležít...

„Řekl také: Jeden člověk měl dva syny. Ten mladší řekl otci: Otče, dej mi díl majetku, který na mne připadá.“ On jim rozdělil své jmění. Po nemnoha dnech mladší syn všechno zpeněžil, odešel do daleké země a tam rozmařilým životem svůj majetek rozházel. A když už všechno utratil, nastal v té zemi veliký hlad a on začal mít nouzi. Šel a uchytil se u jednoho občana té země; ten ho poslal na pole pást vepře. A byl by si chtěl naplnit žaludek slupkami, které žrali vepři, ale ani ty nedostával.“

Pán Ježíš zde představil velkou pravdu o Bohu, který je naším Otcem — ať již se k němu známe, nebo je nám lhostejný. Jsme jeho syny a dcerami — blízkými i odcizenými.

„Dej mi díl z majetku, který mi připadá.“ Syn to říká drze, vlastnický a přímo spěchá, aby již byl pryč z otcova dohledu. Díky otcově kapitálu může hojně utrácet. Je naivní. Domnívá se, že mu u nohou leží celý svět. Otec se s ním jistě loučí s těžkým srdcem.

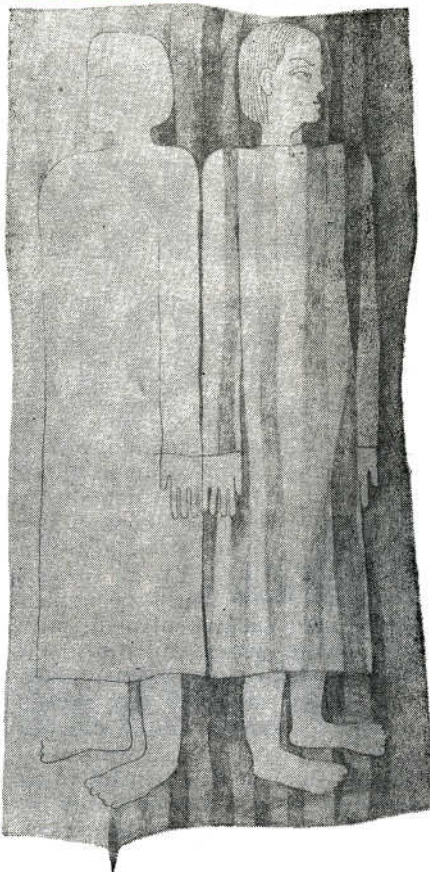
I moderní člověk se snaží zařídit si život „po svém“ — utíká pryč z Boží přítomnosti. A tak vlastně opouští jediné skutečné dobro a jistotu svého života. Snadno přehlédneme, že zdraví, fyzická síla i mozková kapacita stejně jako bohatství v hlubinách země i moře jsou dary Stvořitele. Přírodě jsme měli být správci, ne ji rabovat a ničit. Psychologové tvrdí, že dnešní člověk je konzumní, bezideový a bezpátevní. To jsou důsledky toho, že se odcizil Bohu i přírodě. To je zlo, které nejen páchá, ale za které také pyká.

Pán Ježíš dále uvádí, že prostopášný syn nakonec začal žít v nouzi. Přátelé z doby hojnosti nezůstali v době bídy. Ostatně, jak může skončit ten, kdo se vrhne do víru rozkoší, kdo říká svému svědomí „utiš se“ a tělu „užij“! Jak dopadne člověk, který ztratil jméno Otce, od kterého se osvobodil?

Nouze klepe nejen na dveře srdcí, ale i dějin. Máme hojnost, ale nemáme radost a nejsme šťastní. Více konzumujeme, ale jsme prázdnější. Máme více zbraní, ale jsme bezbrannější. Zbraně jsou totiž znakem lidského strachu, a ne síly. A tak, aby mohl být člověk alespoň chvíli veselý, sahá po omamných prostředcích.

Můžeš nově začít...

„Tu šel do sebe a řekl: Jak mnoho nádeníků u mého otce má chleba nazbyt, a já hynu hladem! Vstanu, půjdu k svému otci a řeknu mu: Otče, zhřešil jsem proti tebe i vůči tobě. Nejsem už hoden nazývat se tvým synem; přijmi mne jako jednoho ze svých nádeníků.“ I vstal a šel k svému otci.“

SOUROZENCI

Rozhodnutí a prožitek tohoto muže jmenuje bible pokáním. Na někoho snad z toho slova dýchá středověk. Není to výraz moderní, stejně jako slovo hřích. Raději vše vysvětlujeme podmínkami života, okolnostmi a vnějšími vlivy. Ježíš se zde dotýká klíčového místa — lidského srdce. Když velký vědec A. Einstein hovořil o ohnisku ohrožení lidstva, uvedl, že jde o „moc zla lidského srdce“. Moderní člověk vyškrtl pojem „hřích“ ze svého slovníku, umlčel svědomí a zesměšnil Boží zákon. Co ho ale pak má vést k tomu, aby „šel sám do sebe“? Bez sebepoznání není ani ono rozhodné „vstal a šel k svému otci.“ Sám člověk nemůže opravdu začít znova. A přesto:

Jsi očekávan...

„Když ještě byl daleko, otec ho spatřil a hnut lhostostí běžel k němu, objal ho a políbil. Syn mu řekl: Otče, zhřešil jsem proti nebi i vůči tobě. Nejsem už hoden nazývat se tvým synem.“ Ale otec rozkázal svým služebníkům: „Přineste ihned nejlepší oděv a obléčte ho; dejte mu na ruku prsten a obuv na nohy. Přiveďte vykrmené tele, zabijte je, hodujme a budme veselí, protože tento můj syn byl mrtev, a zase žije, ztratil se, a je nalezen.“ A začali se veselit.“

Když se syn unaveně ubíral zpět k domu, nevěděl, že někdo toužebně vyhlíží jeho návrat. Otcovo srdce tušilo a předvídalo návrat dítěte. Když „byl ještě daleko“, otec ho poznal. Láska umí rychle rozeznat. Následovaly

chvilé objetí, vyznání, slz radosti a nezbytných opatření. Otec nemohl dopustit, aby se lidé vysmívali bídě a cářům jeho zuboženého syna. Proto dává služebníkům pokyn: „Přineste nejlepší oděv.“

Mnozí lidé považují Boha za tvrdého a přísného, ale každý člověk, který jej touží lépe poznat, pocítí i jeho lásku a soucit. Již dávny prorok Izaiáš volá: „Svévolník ať opustí svou cestu, muž propadlý ničemností svoje úmysly; nechť se vrátí k Hospodinu, slituje se nad ním, k Bohu našemu, vždyť odpouští mnoho.“ (Iz 55,7)

Odpovědi na opravdové vyznání je odpuštění hříchu. Hřích je hříchem, protože je znamením ztracené lásky. Lítost směřuje k vykoupení, protože je znamením nalezené lásky.

Vstaň, jdi ke svému Otci. On ti vyjde vstříc. Nepřeslechne žádnou modlitbu, vidí každou lítost.

Také bratr...

„Starší syn byl právě na poli. Když se vracel a byl už blízko domu, uslyšel hudbu a tanec. Zavolal si jednoho ze služebníků a ptal se ho, co to má znamenat. On mu odpověděl: „Vrátil se tvůj bratr, a tvůj otec dal zabít vykrmené tele, že ho zase má doma živého a zdravého.“ I rozhněval se a nechtěl jít dovnitř. Otec vyšel a domlouval mu. Ale on mu odpověděl: „Tolik let už ti sloužím a nikdy jsem neporušil žádný tvůj příkaz; a mně jsi nikdy nedal ani kůzle, abych se poveselil se svými přáteli. Ale když přišel tenhle tvůj syn, který s děvčkami prohýlil tvé jmění, dal jsi pro něho zabít vykrmené tele.“ On mu řekl: „Synu, ty jsi stále se mnou a všechno, co mám, je tvé. Ale máme proč se veselit a radovat, poněvadž tento tvůj bratr byl mrtev, a zase žije, ztratil se, a je nalezen.“

Do atmosféry radosti, která zaplavila celý dům, vstupuje zachmuřený druhý bratr. Informaci o návratu svého bratra přijímá s podivem a hořkostí. Nedovede pochopit otcovo jednání. V mysli porovnává svůj poctivý život potu a práce s rozmařilým životem svého bratra. Ani ho nejmenuje bratrem, vmetl otci do tváře trpké — „tvůj syn“. Je uražený, vyčítavý a nevďečný. Kolik žárlivosti i tvrdosti...

Jde o chorobu rozumářství, pýchy a samospravedlnosti. Tou byli v Ježíšově době zasažení nejvíce farizeové a zákoníci. Šikovně zastírali svůj egoismus — z obav, aby nepřišli zkrátka. Protože nesestoupili až na dno neřestí, cítili se lepšími. Na pokání hříšníků reagovali žárlivostí.

Ty i já jsme narušení hříchem. Jestliže si myslíš, že jsi dobrý, je to velmi zlé. Nepřehlédni, že se sice nevracíš nevinný, ale zkrušený bratr. Docenil Otcovu lásku. Obrácený člověk bývá nejednou věrnější než ten, který „nikdy“ neklesl. Proto Pán Ježíš říká: Komu bylo více odpuštěno, více miluje.

Na měření musí být metr — a ten náš je příliš krátký. Lidé nepotřebují soudce, ale bratry. A svět má proto tolik soudců, protože má tak málo bratrů.

Protože máš Otce, zůstaň vždy bratrem.

A. BARTA

Kdy skončí boj mezi dobrem a zlem? Kdy Ježíš, kterému satan rozdrtil pouze „patu“, rozdrtí původci zla hlavu? Kdy to bude?

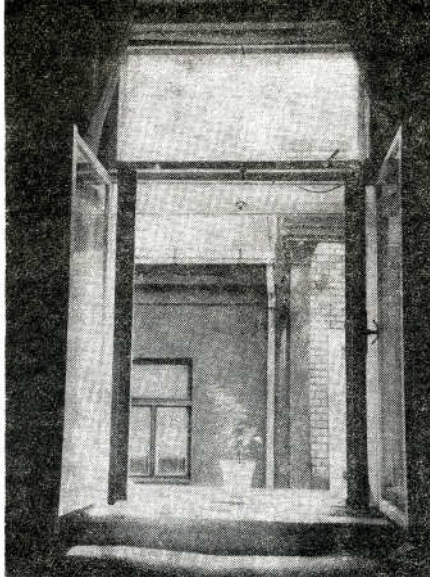
Minule jsme společně uvažovali o Ježíši Kristu, který se stal člověkem. Bůh sestoupil na naši zem, aby v lidské podobě porazil Zlo. Narodil se jako člověk — potomek ženy. Tuto událost sledoval celý vesmír. Evangelista Lukáš, lékař, píše, jak anděl zvěstoval pastýřům: „V městě Davidově se vám dnes narodil Spasitel — to je Mesiáš, Pán. Poznáte to podle toho, že naleznete děťátko zavinuté do plénky a položené v jeslích.“ A náhle byly kolem anděla zástupy nebesťanů a takto chválili Boha: „Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj lidem, v kterých má Bůh zalíbení.“ (Luk 2,11–14)

Když Ježíš o 33 let později umírá, opět se děje něco zvláštního. „Bylo už asi dvanáct hodin. Tu nastala po celém kraji tma až do tří hodin odpoledne, protože se zatmělo slunce. Chrámová opona se vpůli roztřhla. Ježíš mocným hlasem zvolal: „Otče, do tvých rukou poručím svého ducha.“ A po těchto slovech vydechl naposled.“ (Luk 22,44–46) Ježíš umírá. Ti, kteří mu věřili, jsou zděšení. Umřel zaslíbený vítěz nad zlem. To není vítězství. Ale prohra na celé čáře! S takovými myšlenkami se jeho následovníci rozprchli ve strachu, aby neskončili stejně. Jak je to možné? Proč se to stalo? Proč se nebránili? Co bude dál? Učedníci mohli utéci lidem, těmto trýznivým otázkám však neutekli.

Ježíš zemřel potupnou smrtí na kříži a ještě téhož dne byl pohřben. Zdálo se, že zlo zvítězilo. Novozákonní pisatel pokračuje: „Prvního dne v týdnu pak časně ráno přišly ženy ke hrobu a nesly vonné oleje, které si připravily. Nalezly kámen od hrobu odvalený, a když vešly, tělo Pána Ježíše nenašly. A jak byly nad tím v rozpáci, najednou u nich stáli dva muži v oslnivě bílém roucho. Zmocnila se jich bázeň a sklopily oči k zemi. Muži jim řekli: „Proč hledáte živého mezi mrtvými? Tady není, byl vzkříšen. Vzpomeňte si, jak vám řekl, když byl ještě v Galilei: „Syn člověka musí být vydán do rukou hříšným lidem, být ukřižován a třetího dne vstát.“ Vzpomněly si na jeho slova, vrátily se od hrobu a oznámily to všechněm...“ (Luk 24,1–9) To bylo „...ono potře tobě patu...“ Zdánilivá prohra se rázem mění ve vítězství. Ježíš přemohl smrt. Zlomil její okovy a vstal z mrtvých. Proto ho ženy první den po sobotě v hrobě nenalezly.

V sedmé třídě mi hrozila dvojka z chování. Důvod? Před hodinou hudební výchovy jsme přecházeli z jedné učebny do druhé. Ta však byla ještě obsazena, a tak jsme museli čekat na chodbě. Jak to v takových chvílích bývá, neobešlo se to bez strkání, podrážek nohou a drobných „žertů“. Při této aktivitě jsem narazil do spolužáka. Bez zlého úmyslu. On mi ale hned vrazil pořádnou facku. A to neměl dělat. V prvním návalu zlosti jsem jej posadil do vitřiny, která byla, k mé smůle, zasklená. Třídní učitelka mi pak dala na vybranou. Buď bude do rána vše v původním stavu, nebo mi dá dvojku z chování. Cestou domů jsem se stavil ve sklenářství. Skla měla dost. Tabule 1500 × 1700 × 5 mm však stála skoro 300,— Kčs. Tolik jsem neměl. Co teď?

Vzpomněl jsem si na nedávný rozhovor s rodiči. Na třídní schůzce se dověděli o podobné „klukovině“. Tehdy mi řekli: „Až se ti příště zase něco povede, přijď za námi. Ať se to dovíme od tebe, a ne od ostatních. Spolu to nějak vyřešíme.“ Uvažoval jsem. Mám za nimi jít? Přiznat se? Hlavou se mi honily různé myšlenky. Nako-

ODKUD A KAM?

nec jsem zjistil, že mi nic jiného nezbyvá. Peníze stejně nemám.

Byla ve mně „malá dušička“. Rodiče však dané slovo dodrželi a vitřina byla příští ráno zasklená. Nebezpečí dvojky z chování pominulo.

Mnozí futurologové nedávají naší zemi a životu na ní příliš mnoho šancí. Neznají řešení problémů, které se nakupily díky lidským snahám o pohodlný život. Bible však zná řešení problému další existence naší planety. Ne, nehleďte v ní odpovědi na otázky typu: Co s emisemi z teplených a odpadem z jaderných elektráren? Jak zachránit moře a oceány? Co pomůže umírajícím lesům? Kde hledat lék proti AIDS atd... Nenajdete je tam. Tato kniha však řeší samotnou podstatu všeho zla — hřích a jeho likvidaci. Proto musel Ježíš Kristus zemřít potupnou smrtí, aby za nás naplnil zákon, který říká: „Odplata za hřích je smrt!“ (Řím 6,23) On zaplatil víc, než jen rozbité sklo. Dal svůj život za naše životy. Zemřel, abychom jednou my mohli žít.

Zatím však stále umírají lidé. Jak dlouho ještě? Podobně se ptali Ježíše jeho učedníci. „Kdy to bude?“ „Kdy znovu nastolíš své království dobra?“ Ve své odpovědi neřikal přesné datum, ale popsal příznaky doby, která bude bezprostředně předcházet zničení zla a nastolení vlády dobra v celém vesmíru. Uvedme si heslovitě alespoň některé z nich (Mat 24,25; Luk 21; 1 Tes 5; 2 Tím 3...):

- narušené mezilidské vztahy
 - narůstání problémů mezi národy
 - hlad postihující celé oblasti
 - nemoci, šířící se podobným způsobem jako mor
 - vzrůstající počet a síla přírodních katastrof
 - prudký rozvoj lidského vědění ve všech oblastech
- Myšlím, že není nutné rozvádět, ja-

ká je dnes situace ve světě i u nás. Jednotlivé příznaky se plní se stále větší intenzitou. „... až vy sami to všechno uvidíte, poznáte, že je blízko, přede dveřmi.“ (Mat 24,33)

Ježíš slíbil, že opět přijde na naši zem. Ne jako malé dítě, ne jako člověk. Přijde jako vládce celého vesmíru, aby provždy zničil zlo. Jak k tomu dojde?

Při jeho příchodu budou lidé rozděleni na dva tábory. V jednom se shromáždí ti, kteří odmítli bojovat na straně dobra, v druhém ti ostatní. Každý, kdo se postaví na stranu zla, zemře.

Jaký úděl čeká tu druhou skupinu? „Až totiž bude dán rozkaz, až zazní archandělov hlas a Boží polnice, sám Pán to bude sestupovat z nebe; a napřed ustanou zemřelí křesťané. Potom my, kteří do té chvíle zůstaneme naživu, budeme spolu s nimi uchvázeni do oblaků, abychom se ve vzduchu setkali s Pánem.“ (1 Tes 4,16–18)

Okamžik druhého příchodu Božího Syna — Ježíše Krista na naši zem však ještě nebude chvílí, kdy Vítěz nad smrtí rozdrtí původci všeho zla — satanovi — hlavu. Ještě celých tisíc let bude spolu se svými pomahači z řad mimozemských civilizací pozorovat, co dokázal (Zj 20,1–3).

Adolf Hitler prý kdysi na počátku své neslavné kariéry řekl: „Dejte mi Německo na deset let a nepoznám ho!“ Podobně se kdysi v nebi vychloubal i satan. Na naší planetě mu lidé sami dali přiležitost ukázat, co umí. A tak jako Německo v roce 1945, ani naše země nebude k poznání.

Ve stejné době bude v nebi probíhat hodnocení všech, kteří vsadili na kartu zla. Dříve než budou odsouzeni k věčnému zničení, může se každý člověk i „nebešťan“ přesvědčit o spravedlnosti Božího rozsudku (Zj 20,4–6).

Po uplynutí 1 000 let nastane konečně okamžik, kdy bude satanu „rozdracena hlava“. Všichni lidé, kteří po celých tisíc roků zůstali mrtví, budou vzkříšeni, aby vyslechli rozsudek. Zlo bude zničeno se všemi svými pomahači i se svým původcem — satanem. Jednou provždy (Zj 20,7–9).

Skončí boj mezi dobrem a zlem. A pak? „Potom jsem spatřil nová nebesa a novou zemi... a uviděl jsem svatě město, nový Jeruzalém, jak sestupuje s nebe od Boha... A uslyšel jsem od trůnu mohutný hlas: „Hle, Boží přebývání s lidmi. Bůh bude s nimi přebývat...“ (Zj 21,1–4)

Nová země se stane středem vesmíru, protože na ní bude sídlit sám Bůh. Spolu s ním budou žít všichni zachránění lidé, kteří budou mít nové tělo (1 Kor 15,52–54).

Již dnes máme učinit rozhodnutí, na kterou stranu se chceme dát. Záleží jen na tobě. „Jistě přijdu brzy!“ Tato slova může číst na samém konci bible. Udělej vše pro to, abys mohl i ty radostně a beze strachu říct: „Přijdi tedy, Pane Ježíši!“ (Zj 22,10)

V. FÜRST

malé zamýšlení o životě

Je nedělní večer. V lékařské pohotovostní službě mi zazněl telefon. Rychle! Pomoc! Otrava svítiplynem! Za chvíli již vyjíždíme do šera ulic. Začíná boj o lidský život.

Ve světnici je cítit plyn. Na pohovce leží snad sedmnáctiletá děvče a její chlapec jí poskytuje první pomoc umělým dýcháním. Snaží se ji pravidelným vdechováním vzduchu přivést k vědomí. Ale vše je již marné. Ta, která s ním ještě před dvěma hodinami mluvila, nejví nejmenší známky života. Leží zde na pohovce jako krásná socha, jako ta nejdokonalější kopie člověka, jenže socha to není. Socha je přece jen napodobenina něčeho, nedokonalý obraz předlohy, ale zde leží něco více. Ještě před nedávnem by se za tímto děvčetem krácejícím ulicí ohlédlo nejméně jedno oko. Vždyť zdravý, mladý člověk je krásný. Jenže tato dívka jím již není. Je jen něčím, co se zakrátko změní v prach. Hlavou mi prolétla myšlenka ze žalmu 8,5: „Co je člověk, že jsi naň pamětliv?“

„Co je vlastně život?“ To je otázka, kterou si lékař klade často. Mám nyní na

mysli jiného pacienta. Často jej vídám před domem. Mladý muž, ruce sepjaté na prsou a v nich kapesník, hlavu zvrácenou s pohledem upřeným do neznáma. Jindy ho potkávám, když ho matka vede na procházku a on do ní zavěšen sune jednu a pak druhou nohu dopředu. Matka ho musí oblékat, mýt, krmit. I zde mi bezděčně napadá stejná otázka „Co je člověk?“ Vždyť tenhle přece žije. Je tento mladík „korunován ctí a slávou“? Je „pánem a vládcem tvorstva na zemi“?

Člověk je více než jen dvounohá bytost, vlastníci určité projevy života. Hodnotu člověka budeme muset hledat jinde než jen v látkové výměně, v pohybu, růstu a v reakci na podráždění. Známe sice údobí, kdy i pro člověka jsou tato kritéria jediná, ale to údobí brzy končí. Pak jsou dotazy zaměřeny více na to, co člověk umí. „Maminko, zvedá již vaše dítě hlavičku, dovede si hrát?“ Jsme zde stále v tom nejranějším

dětském věku. My se však musíme naučit během života ještě víc. Avšak ani největší znalosti nám nepřidají na ceně, nepoužijeme-li je ve prospěch bližních. Teprve teď se může zdát, že je člověk úplný, dokonalý. Zkusme jej však poměřit měřítkem času.

Kolik toho víme o miliónech obyvatel naší zeměkoule, kteří žili v minulosti? Pracovali, tvořili, a přesto se opět změnili v zemský prach a jejich památka přišla v zapomenutí. Již prvnímu člověku, Adamovi, musel Bůh připomenout, že se pro svou neposlušnost opět navrátí do prachu země. Kde zůstala hodnota člověka?

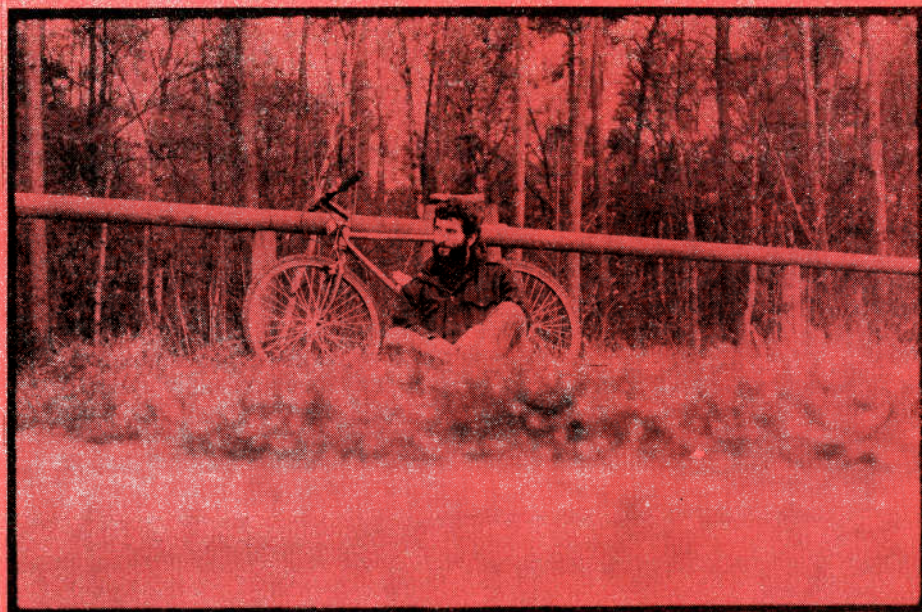
Co víme o nesčíslné armádě egyptských otroků? Zůstaly zde pyramidy, ale jména jejich tvůrců neznáme. Dochovalo se jen několik jmen lidí mimořádně nadaných, řekněme „geniů“, ale ani to jim nezajistilo nesmrtelnost. Naskýtá se oprávněná otázka, k čemu tedy je náš nynější ži-

vot? Máme ho proto, abychom s ním hospodařili. Záleží na tom, co jím chceme získat, zda velké pyramidy, nebo život věčný. Podmínkou věčného života je víra v Ježíše Krista. K tomu nepotřebujeme akademické vzdělání, ale hluboké poznání sama sebe, své vlastní slabosti a hříšnosti. To se nenaučíme ve školních lavicích, ale v modlitbě, v tiché rozmluvě se svým Pánem. A k tomu potřebujeme život.

Život je Boží dar, který z neživé hmoty činí rozumné bytosti. Žel, že obdarovaný člověk si Božího daru neváží, a proto jej každý z nás musí po určité době vrátit. Jindy vidíme následky hříchu v nejrůznějších chorobách a nedokonalostech. Bůh však nechce mrtvého člověka. Má ho tak rád, že mu chce dát život věčný. Proto obětoval svého Syna, aby každý, kdo v něj uvěří a přijme ho za svého Spasitele, nezahynul, ale měl život věčný.

MUDr. D. Böhm

Téměř dospělým - Téměř dospělým - Téměř dospělým - Téměř

Je mnoho cest, i těch životních. Říká se, že „všechny cesty vedou do Říma“. Snad je to pravda, domnívám se však, že není cesta jako cesta.

Petr šel svou vlastní cestou (tedy tou životní). Protivilo se mu každé napodobování. Nechtělo se mu poslušně šlapat vychozenými chodníky. Ve svém odmítání napodobenin byl důsledný. Když si třeba všichni dali k obědu špenát, on si určitě poručil špagety. Když šel se třídou na jakýsi výchovný koncert (strašná nuda) a vychovatel je prosil, aby si vzali na sebe to nejlepší, co mají, přišel Petr v kratasech. Vychovatel se nezdržel, vybuchl a Petr byl spokojený. Dosáhl svého. „Toho omezeného konzervativce“ pořádně vyvedl z míry. Prohlašoval, že je individualista, ale dospělí tvrdili, že je spíš „opozděný puberták“. Petrovi táhlo na sedmnáct, byl chlap jako hora, znalý světa a nechtěl ani sobě za žádnou cenu přiznat, že vlastně neví, co chce.

Myslím na jednoho, také téměř dospělého. Nevím, jak se jmenoval. Klid-

Tak, a na řadě je písmeno, které se ve slovech naší mateřštiny jakožto začáteční objevuje většinou jen, jde-li o podstatná jména přejatá z jiných jazyků. Například: elektrina, energie, erotika, elegance, evangelium. Každé z nich by zasluhovalo samostatné uvažování, obzvlášť poslední z nich. Mám však na jazyku ještě jedno slovo a rád bych uvažoval zrovna o něm. Ochotně přiznávám, že mne k tomu vede i osobní zájem, ale aby nezůstalo jen na mně, připomínám, že se ono slovo stále častěji objevuje na stránkách novin a časopisů v souvislosti s úvahami nad možnostmi kladně ovlivňovat a měnit člověka. O jakém slovu bude tedy řeč?

e...estetika

Ano, také slovo přejaté, z řečtiny. Snad bychom pro ně vybrali kulisu bělosných mramorových sloupů v iónském nebo raději v zjemnělém korintském řádu. Na dotvoření atmosféry by snad stálo za to postavit doprostřed třeba sochu Venuše melósské. A je to. Jaká krásá! Estetika! — Estetika je nauka o krásnu (řečeno velmi laicky, učenou definici najdeme ve filozofickém slovníku).

„Dej nám s tím pokoj,“ říkáte si. „Máme dost svých staros-

tí, než abychom poslouchali tvoje vzdychání o krásnu.“ Vím, slovo estetika se nám zdá být vzdálenější než třeba slovo elektrina, i když je také cizího původu. S elektrinou se musíme aspoň jedenkrát měsíčně reálně vypořádat při placení inkasa, ale s estetikou? ... A přece, i když se zrovna nedovoláváme žádných estetických norem či citění, zpravidla rozlišujeme mezi krásným a nepěkným, mezi příjemným a nepříjemným, mezi povznášejícím a přízemním, mezi pozitivním a negativním.

Mnozí od vytříbeného estetického citění hodně očekávají, a proto volají po účinnější estetické výchově. Určitě, je to správné, jen nevím, zda je dokonalým řešením zvýšený počet hodin zpěvu či výtvarné výchovy na školách. Vždyť estetické citění je především výsledkem vztahu člověka k životu, ke světu, řečeno ještě konkrétněji: člověka k člověku. Asi teď provedu něco neodborného (říká se tomu matení pojmu), když řeknu, že je načase v souvislosti s estetickým citěním hovořit i o estetice mezilidských vztahů. Snad je důležité rozlišovat mezi hodnotami obrazů Oty Janečka a vašeho kolegy z práce, který zasobuje široký okruh zájemců motivy jelenů v říji. Za mnohem důležitější však považuji umění rozumět lidským zápasům a snahu lidem v problémech pomoci. Být citlivý k potřebám druhých a stát o krásné mezilidské vztahy vyžaduje od člověka víc než rozumět hudbě klasiku nebo s pochopením procházet výstavou abstraktního umění.

Ještě stále dost lidí si myslí, že ideální prostředí a vytříbený vkus ovlivní i mezilidské vztahy. Dalo by se to předpokládat, ale mám dost důvodů, abych o takové možnosti vlivu pochyboval. Estetiku mezilidských vztahů nahradí ani přísná etiketa. I takové snahy tady byly, ale dnešní člověk na nějaká společenská pravidla nebo dokonce normy nedbá... Vidíte, a to je další problém. Chápání krásy už snad ani normy nemá, z čehož vyplývá, že už nás nepřekvapí mládenec s třemi náušnicemi v uchu ani slečna s vyholenou hlavou a rezavým copánkem na zátylku. „To je přece jejich věc,“ řekneme si, přibouchneme dveře svého soukromí před potřebami a problémy lidí kolem a „rozvykládáme se“ o nutnosti tolerance v mezilidských vztazích. Vidíte, i s pojmy si děláme, co chceme. Lhostejnost zveme tolerance. Nemí se tedy co divit, že estetika mezilidských vztahů je diktována podstrčenými obálkami, „leštěním klik“, falešnými výfuky obdivu, podlézavým poklonkovaním a přítelčkovským poklepáváním na rameno.

Ne, není to tak zlé. Jsem přesvědčen, že přes všechna zpochybňování hodnot, lhostejnost i chameleonství chováme v sobě víru v něco čistého, dokonalého, povznášejícího, chcete-li estetického. Naše ideály, představy a touhy se však rozbíjejí o realitu našeho sobectví. Jakási hrádka vlastního já nám brání v rozletu. Nikdo není schopen přeskročit svůj vlastní stín. Jsme tak nanejvýš schopni respektovat jakous takou etiketu, ale jen do chvíle, než nám někdo schválně šlápně na kuří oko. Chceme-li však konečně hnout s lidskou lhostejností, přetvářkou a prožít radost ze společenství, budeme patrně na všechno sami krátkí. Řešení je jediné (zní tak jednoznačně až nevěrohodně, ale neznám lepší). Hradbu sobectví může odstranit a dát zakusit krásu mezilidských vztahů jen Ten, kterému nebylo zatěžko ztotožnit se s problémy lidí. Je příznačné, že se jeho zápas o krásu člověka i estetiku mezilidských vztahů neodehrál v příjemném stínu iónských či korintských sloupů, ale na patrně velmi neudale opracovaném dřevěném sloupu ve tvaru kříže.

„V něm je náš mír, on dvojitě spojil v jedno, když zbořil zeď, která rozzěluje.“ (Ef 2,14) „... smíření přinesla jeho krev na kříži.“ (Kol 1,2b)

Přemýšlejme častěji o Ježíšových na kříži rozpatkých rukou. Snad se pro nás stanou pobídkou i ujištěním, že můžeme bez obav a hrozných zklamání sami rozepínat náruč porozumění pro lidi kolem nás. Věřím, že pak i v mezilidských vztazích zakusíme skutečnou krásu.

Jan Bárta

ospělým - Téměř dospělým - Téměř dospělým - Téměř dospělým

ně se mohl jmenovat Petr jako ten náš, i když je to už hodně dávno. Tenkrát chodil po Palestině Ježíš z Nazareta. Na svých cestách říkal věci, které lidi přitahovaly a zajímaly. Bible také pravdivě poznamenává, že zástupy lidí následovaly Ježíše pro zázraky. Není se co divit. Kdo z nás by nechtěl vidět zázrak?

Mezi spoustou lidí byl i onen mladík, jehož jméno neznáme. Musel ujit pěkný kus cesty, než došel k místu, kde byl Ježíš. „No, to jsem zvědav, co uvidím,“ říkal si. Vzal si na cestu dvě ryby a pět chlebů. Snad mu je matka strčila do mošny. Moc dobře věděla, kolik jídla spořádá, i když on tvrdil, že nic nepotřebuje. Ježíše poslouchal se zaujetím, vždyť říkal skutečně mnoho nového.

— „Kdo nalezne svůj život, ztratí jej, kdo ztratí svůj život pro mne, nalezne jej.“ (Mat 10,39)

— „Kdo se mezi vámi chce stát velkým, buď vaším služebníkem; a kdo chce být mezi vámi prvním, buď otrokem všech.“ (Mar 10,43b.44)

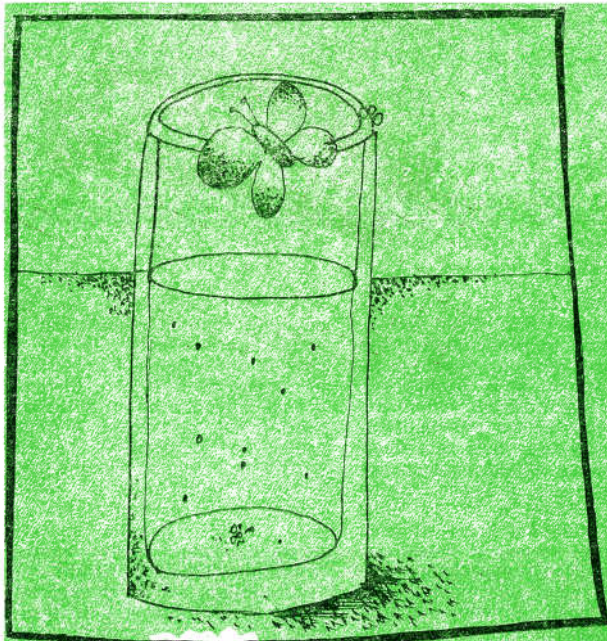
To tu ještě nebylo. Mladík znal několik zbožných mužů v jejich městě, ku a měl o nich své mínění. Nesnesli, aby měl někdo svůj vlastní názor, natož aby jim odporoval. „To oni by měli slyšet Ježíšovo kázání,“ říkal si. Sedl si na kámen, kousek od Pána Ježíše, a rozbalil svačinu. Měl pořádný hlad. Zpozorněl. Ježíš, ten zázračný muž, se jakoby bezradně zeptal Filipa: „Kde nakoupíme chleba, aby se všichni najedli?“ (Jan 6,5) Slyšel také hned Filipovu odpověď. Byla taková dospělácká, moudrá, ale zklamala ho: „Ani za dvě stě denárů chleba nepostačí, aby se na každého aspoň něco dostalo.“ Takoví jsou ti dospělí. Souhlasně pokývují hlavami, když Ježíš říká: „A věřte-li, dostanete všechno, co budete v modlitbě prosit,“ (Mat 21,22) ale když jde do tuhého, nevyžijí ani jednu šanci, raději hledají tisíc důvodů, aby své jednání zdůvodnili. Mladík se podíval na svou svačinu a pak se rozhodl. Nešel přímo za Ježíšem. Došel k Ondřejovi. Stál nejbliž. Podal mu balíček. „Snad se vám

to bude hodit,“ řekl a šel si sednout zpátky na kámen. Ondřej byl darem vyvedený z míry. Zachoval se však také nakonec jako správný dospělák: „... Co je to pro tolik lidí!“ ale chleby s rybami předal Pánu Ježíši.

Jak celá příhoda dopadla, se můžete dozvědět v evangeliu Janově. Prozradím jen, že náš téměř dospělý hrádina, který vzal vážně Ježíšova slova, se stal svědkem jednoho z největších zázraků a..., ale skutečně, raději si příběh přečti sám.

Ptáš se, proč jsem ti začal příběh vyprávět? Proto, abys pochopil, že není jedno, kterou cestou (tou života) jdeme. Proto, aby tě neustále sledování chyb dospělých i způsobu, jak jim to dát patřičně najevo, nestálo příliš mnoho energie. Proto, že se dá i jinak a mnohem lépe dospělé přinutit, aby se „chytili za nos“. Proto, že je možné být i jinak originální. Pozitivně — důvěrou.

jb

Na normálním přirozeném čištění krve se podílí celý organismus. Krev, která je zatížena „hříchy“ proti zdravé životosprávě, koluje žilami unaveného člověka. „Hříchem“ je především jednostranná výživa, bohatá na tuky a chudá na vitamíny. Dále to je nedostatek pohybu na čerstvém vzduchu a povrchní dýchání. To všechno znamená provinění proti vlastnímu zdraví. Proti tomu můžeme něco dělat. Například provést důkladnou kúru k pročistění krve. O tom se dnes hodně mluví a každý přibližně ví, co se tím míní. Potřebujeme k tomu pouze šťávy z čerstvých rostlin a čaj z určitých léčivých bylin. Tyto léčivé nápoje se vstřebávají do krve a čistí ji. Jak to probíhá? Určité léčivé rostliny mají schopnost povzbuzovat práci vyměšovacího orgánu, zažívacího aparátu a jater. Tím se podporuje vyplavování nečistot a odpadových látek, které se v těle vytvářejí. Krev se zbavuje balastních látek a kyselin, které ji zatěžují.

Jiná skupina léčivých šťáv povzbuzuje tvorbu krve a obohacuje ji vitamíny a dalšími látkami. Kombinace obou těchto skupin pomáhá tělu vylučovat odpadní látky vznikající při výměně látkové a vytvářet čerstvou, zdravou krev.

K první skupině čistící krve, která působí na vy-

lučovací orgány, patří *břiza, kopřiva a řeřicha potoční*. Čerstvá šťáva *břizy* prokazatelně působí proti vypadávání vlasů. Šťáva nebo čaj z *březového listu* podporuje činnost ledvin a urychluje vylučování kyseliny močové. *Očišťa překyselené krve* patří k nejdůležitějším předpokladům při léčbě dnů a revmatických onemocnění. *Kopřiva* a *řeřicha* povzbuzují zažívací orgány. Pomáhají při kožních potížích, které jsou podmíněny poruchami výměny látkové. Šťávu z *kopřivy* používáme i při chudokrevnosti. Připravujeme ji z mladých výhonků a listů. Mají vysoký obsah chlorofylu, železa a vitamínu C. Šťávu však ředíme vodou 1 : 5, tj. na jeden díl šťávy 5 dílů vody a užíváme po lžičkách. Šťáva *řeřichy*, kromě toho, že čistí krev, se používá při jarní únavě, nechutenství a nedostatku vitamínů (obsahuje vitamín A, C, D, E).

Čerstvá šťáva z *pampelišky* a *černé ředkve* osvědčeně podporuje činnost jater a žlučníku. Zabraňuje vzniku žlučo-

vých kamínků a uvolňuje nečistoty vznikající při výměně látkové, které zatěžují krev. Syrová šťáva *pampelišky*, získaná z listů a kořenů, smíchaná s mrkvovou šťávou a šťávou z řepných listů pomáhá při potížích s páteří a jiných nemocech kostí. Také dodává pevnost

špenátu. Je to vynikající prostředek proti chudokrevnosti a celkové tělesné ochablosti. Její vysoký obsah chlorofylu, vitamínů a minerálů působí především na tvorbu krve a kostí. Používá se jako prostředek proti zácpě a regeneruje činnost střev. Pomáhá

čerstvé šťávy čistí krev

zubům a pomáhá předcházet zubnímu kazu.

Druhou skupinou činitelů, působících na tvorbu krve a bohatou na vitamíny, jsou téměř všechny *ovocné šťávy*. Úplnou „hvězdou“ mezi dodavateli vitamínů jsou šípky. Obsahují především vitamín C, E, K, B₁, B₂, karotín, ovocný cukr, minerální látky, pektin. Také šťávy z *černého rybízu*, *hroznů*, *třešní*, *borůvek* a z mnoha dalších druhů ovoce, zvláště podávají-li se čerstvé, čistí krev.

Kromě ovocných šťáv používáme i šťávy z některých druhů zeleniny. Nejznámější a nejpoužívanější je čerstvá šťáva z *mrkve*. Podáváme ji už malým dětem. Je neodmyslitelnou součástí výživy dětí. Je samozřejmé, že má blahodárné účinky i pro dospělé. Je bohatým dodatelem vitamínů, minerálů a stopových prvků. Obsahuje vysoký stupeň karotinu. Denně bychom měli vypít aspoň sklenku mrkvové šťávy. Vyživuje zrakový systém. Už ne tak známá, ale stejně účinná je čerstvá šťáva ze

pročistit celý zažívací trakt. Pochopitelně, musíme mít jistotu, že zelenina a ovoce, které používáme, nejsou chemicky či jinak znehodnocené.

Někdo se zcela přirozeně zeptá: Proč máme ze zeleniny a ovoce získávat pouze šťávu a buničinu vyhazovat, když je můžeme jíst celé? Odpověď je jednoduchá: Ke stravení pevné potravy je potřeba několika hodin, než se její výživné látky dostanou do buněk a tkání organismu. Buničina sice nepředstavuje výživné hodnoty, působí však jako vnitřní „košile“, napomáhá peristaltické činnosti střev. Proto je nutné kromě pití šťáv také jíst syrovou rostlinnou stravu. Šťávy však organismus stravuje a vstřebává velmi rychle, někdy během několika minut, přičemž trávicí ústrojí při tom vynakládá minimální energii. Je dokázáno, že použití syrových zeleninových nebo ovocných šťáv je nejrychlejším a nejjistějším způsobem, jak doplnit v organismu chybějící prvky.

MUDr. J. F.

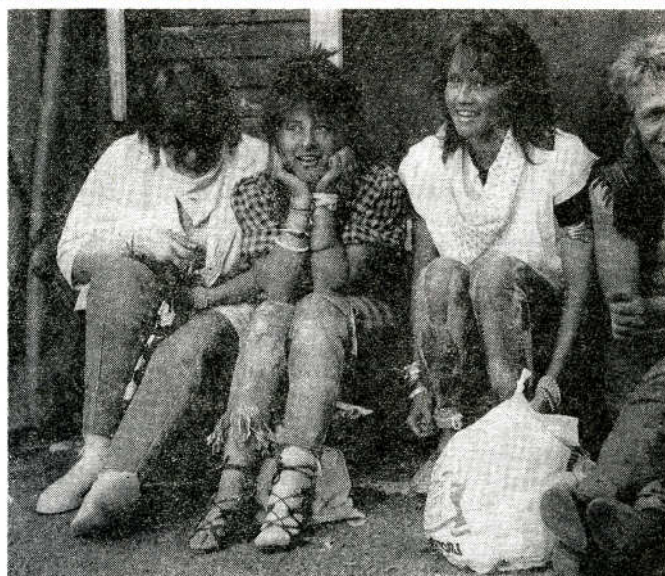
Život s dospívajícími dětmi — jak potvrzují rodiče i vychovatelé — má mnohá úskalí. Je vzrušující i inspirující. Někdy to ovšem v rodině vypadá spíše jako boj o přežití.

Když máte takového mladého člověka v domě, nebývá to vždy snadné. Ale členové rodiny potřebují vzájemně vycházet. Potřebují zábavu, společenství, přátelství. A není důvod, proč by

se o to všechno měla rodina uchuzovat. Při jednání se šesti mladistvými v našem domě — čtyři se narodili nám a dva jsou dětmi přátel, kteří bydlí v sousedním bytě — docházelo často ke konfliktním situacím. Ale zjistili jsme, že množství střetů se zmenší, když věnujeme pozornost následujícím deseti bodům, které jsme nazvali naší „výzbrojí pro přežití“ v soužití s dospívajícími dětmi

1. Dovol jim, aby mohly vstát, kdy chtějí

Některé rodiny začínají každý den malou válkou. Maminka volá a honí děti z postele, volá a volá, a tento proces se opakuje stále dokola. Chlapec nebo dívka nespokojeně zamručí: „Ještě je příliš brzy“ nebo „Vzbud mě za 5 minut“ — anebo vůbec předstírají, že neslyší. Protože všichni mladiství usilují tolik o nezávislost, proč jim nedopřát, aby s ní začali hned ráno? Zavolejte je pouze jednou. Když si pospí o několik minut déle a promeškají třeba něco velmi důležitého, brzy se naučí vstávat včas. A rodina se tak vyhne mnoha nepříjemným situacím.

Život s mladistvými může být občas opravdu i bojem o zachování harmonického soužití v rodině. Je to boj o přežití ve zdraví. Bývá vzrušující, povzbuzuje nás k novým myšlenkám a nadějím. Naučme se jej tedy správně prožívat.

Dorůstající děti aneb boj o „přežití“

2. Netrvej na přesném čase jejich příchodu domů

Je třeba, aby čas, kdy má dítě přijít domů anebo jít spát, se přizpůsoboval situaci a aby se o něm hovořilo vždy mírně. Když budeš vyžadovat na svém dítěti, aby se vrátilo domů vždy ve stejnou hodinu, můžeš je připravit o radost, kterou by mohlo prožít s přáteli a způsobit tak rozmrzelost a podrážděnost. Já osobně nevěřím, že chlapec, který se vrátí domů v osm hodin, bude snadněji vstávat než ten, který se vrátí v devět.

3. Nezapomeň na rozdíly mezi sourozenci

Sourozenci se nemusí mít vždycky zvlášť rádi. Často jsou jejich osobnosti a zájmy tak odlišné, že si skutečně nemusí rozumět. Možná si ani nepřejí spolu trávit více času, než vyžaduje běžný chod rodiny.

V nejranějších letech by se sourozenci měli naučit chovat se k sobě navzájem s úctou a respektovat vzájemně své pocity, myšlenky i čas.

4. Buď dobrým posluchačem

Většinou jsem vyslechl své dospívající děti večer. Když klidně sedím a třeba čtu, cítí se mé dítě často méně ohrožené a lépe otevírá svoji duši. Naše děti si nechtějí dát radit — a kdo by také o to stál? Ale chtějí hovořit, aby si vyjasnily své myšlenky a udělaly pořádek ve svých pocitech. Když si vybírají mezi dvěma cestami, často se jich ptám: „Když zvolíš tuto, co myslíš, že bude následovat za šest měsíců? Jaké z toho plynou výhody a nevýhody?“ Tím, že je posloucháme, jim můžeme pomoci vidět obě strany problému. A občas i otázkou nebo nápadem či radou je posunout na správnou stranu. Ale nemá význam snažit se domlouvat dospívajícím, když nejsou připraveni poslouchat.

5. Nebuď dogmatikem

Nerozohňuj se v diskusích a neříkej: „To je všechno špatné!“ „Musíš to dělat takhle!“ „Ty si vůbec nepamatuješ, o čem hovoříš.“ Je mnohem lepší říci: „Co tě k tomu vede? Znáš nějaké skutečnosti nebo jsi prožil něco, z čeho vyvozuješ své závěry? To je zajímavý problém, stálo by za to se na něj podívat hlouběji.“

Mnohé rodiny vedou vášnivé diskuse dokonce i o věcech, které zatím vůbec nejsou v jejich rodině aktuální. Znal jsem jednu rodinu, kde se vždy hádali o to, zda by mladí lidé měli žít spolu „na hromádce“, nebo ne. Jejich dospívající dítě sice nemělo vůbec nejmenší touhu

takhle žít, ale oni neoblomně a tvrdě diskutovali, aniž byli ochotni vyslechnout druhou stranu. Snažte se také získat cit pro to, kdy máte skončit rozhovor.

6. Zachovej si chladnou hlavu a rovnováhu

Dospělí by měli projevit více sebeovládání a moudrosti než dospívající mládež. Využijme své kvality a uvědomme si, že dospívající jsou citoví, nanejvýš zranitelní a snadno vznětliví.

Právě my bychom měli mít porozumění, protože jsme již těmito stavy, pocity a problémy prošli. Ale oni ještě neprošli tím, co my. Měli bychom si ještě pamatovat na stavy a bolesti svého mládí — odmítání, zklamání a nudu. Měli bychom projevovat porozumění a toleranci.

7. Neklaď důraz na maličkosti

Soustřeď se na velké věci. Když budeš přizpůsobivý a tolerantní ve věcech jako je délka vlasů nebo výběr oděvů u svých dětí, pravděpodobně budou ochotněji naplňovat tebou očekávané představy o chování v daleko důležitějších věcech — jako je úcta k ostatním lidem, zodpovědnost v hospodaření, práci i ve škole. A to se týká i rodiny, přátel a jejich fyzického, duševního i duchovního zdraví.

8. Pěstuj si smysl pro humor

Správně použitý humor může usnadnit nejdůležitější situaci. Vtip nebo vtipná poznámka sníží napětí a všechny rozesměje. Vyhybej se ale cynickým nebo sarkastickým poznámkám, protože mladiství jsou na sebe citliví a vnímaví na zesměšňování.

9. Nezaújímej předem vyhraněný postoj ke každému chlapci nebo děvčeti, které si přivedou, i kdyby to přátelství končilo sňatkem

Snaž se jim do toho neplest. Nedokážeme přece určit, které přátelství bude trvalé. Kdo ví, které z nich zůstane šťastné a stálé? Jestliže jsou vaše děti šťastné doma i se svými přáteli, je nepravděpodobné, že budou spěchat do nevyhovujícího vztahu, aby vyřešili problém osamocení nebo proto, že jsou zklamaní a znudění.

10. Raduje se z nich, pokud můžeš

Soustřeď se spíše na to, v čem si rozumíte, než na rozdílné názory. Strávili jste příjemná léta zábavy a radosti, když jste sledovali jejich dorůstání v mladé lidi a chcete s nimi i nadále zůstat přáteli. Proto si važ jejich přátelství a raduj se z něho.

VY SE PTÁTE

my odpovídáme

OBŘAD UMÝVÁNÍ NOHOU

Vysvětlíte, prosím vás, vaše důvody k umývání nohou, které provádíte před večeří Páně. Jaký význam přisuzujete tomuto obřadu?

V. K. Praha

Je dostatečně dobře známé, že umývání nohou nevymyslel Ježíš Kristus, ale bylo běžnou dobovou praxí, kterou hostitel prokazoval pohostinnost. Umývání nohou očistilo zaprášené nohy, osvěžilo tělo a potvrdilo úctu hostitele k hostu. Ježíšovo umývání nohou učedníkům nepovažují adventisté s. d. za pouhé provádění tohoto zvyku a za jednorázový příklad pokory. Věřím, že náš Spasitel tento běžný úkon povýšil na posvátné ustanovení pro celou křesťanskou církev.

Jako večeře Páně (1 Kor 11,22—24 srov. Mat 26,26—29), tak i umývání nohou má svá slova ustanovení: „Poněvadž tedy já umyl jsem nohy vaše,

Pán a Mistr, i vy máte jeden druhému nohy umývat. Příklad zajisté dal jsem vám, abyste, jakož jsem já učinil vám, i vy činili. Amen, amen, pravím vám: Není služebník větší nad pána svého, ani posel větší nežli ten, kdož jej poslal. Znáte-li tyto věci, blahoslavení jste, budete-li je činit.“ (Jan 13,14 až 17)

Nelze přehlédnout, že ustanovení obřadu umývání nohou je zarámováno jednak „jakýmsi zlořečenstvím“ a jednak požehnáním. Zlořečenství je určeno těm, kteří podobně jako apoštol Petr odmítají tento obřad či prosazují svůj názor, jak jej provádět (v. 6—10). Požehnání je určeno těm, kteří podle Ježíšova příkladu a příkazu jednají (v. 17).

Umývání nohou poukazuje na Spasitelovo ponížení. Jeho slova pronesná při tomto obřadu (v. 13,14) se podobají jinému jeho výroku: „Jako i Syn člověka nepřišel, aby jemu slouženo bylo, ale aby on sloužil, a aby dal život svůj mzdu na vykoupění za mnohé.“ (Mat 20,28) V umývání nohou adventisté spatřují připomínku ponížení Syna Božího, připomínku jeho sebezmaření za účelem záchrany člověka (srov. Fil 2,6—8).

Adventisté považují umývání nohou za přípravný obřad k večeři Páně. Spatřují v něm pozvání k vzájemnému smíření a vzájemné službě. Když bratr bratru a sestra sestře umývají nohy, činí tak dotčení Kristovou milostí. Odpouštějí a je jim odpuštěno. Pýcha, touha po prvním místě, necitlivost vůči potřebám bratra či sestry

jsou smyty. V pokleknutí k tomuto posvátnému úkonu se nabízí škola pokory a služby.

Umývání nohou nade vši pochybnost symbolizuje vyšší očištění. Tedy jiné, než je umytí nohou. Pán Ježíš řekl Petrovi: „Jestliže tě neumyjí, nebudeš mít se mnou podíl... Kdo je vykoupán, nepotřebuje než nohy umýt, neboť je celý čistý.“ (Jan 13,8,10; ČEP) Tato Kristova slova vyjadřují tuto myšlenku: Když křesťan odevzdá své nohy k očištné lázni, smí věřit, že bude očištěno i jeho nitro. Vše, co ho dělilo od Spasitele, bude odstraněno. Tento „malý křest“ dostatečným způsobem potvrzuje duchovní očištění celého člověka.

Ano, umývání nohou lze nazvat „malým křtem“. Dosvědčuje to výraz „vykoupán“ z verše 10, který odkazuje ke křtu (ponořením). Proto také ten, kdo se účastní obřadu umývání nohou, přijímá svědectví, že jeho křest je stále platný, že jsou platná i jeho požehnání i jeho závazky.

Nakonec si můžeme připomenout myšlenku ze začátku oddílu o umývání nohou: „Bylo před velikonočními svátky. Ježíš věděl, že přišla jeho hodina, aby z tohoto světa šel k Otcí; miloval své, kteří jsou ve světě, a prokázal svou lásku k nim až do konce...“ (Jan 13,1; ČEP) Společenství těch, kteří se scházejí k večeři Páně, ale také samozřejmě k umývání nohou, je společenství, které Kristus miloval do krajnosti. Spasitelova láska bez hranic je ochrání v tomto světě.

M. Žalud

ZASE

jsem mluvil dříve
než jsem myslel
zase mě zebe svědomí
až na doraz.
Kdy už zvládnu
rychlost své krve
i v nepřehledných zatáčkách?
Kdy Páně pochopím
že počítat je málo
a uvěřím
konečně
v Tvoji moc?

M. Bazalová

Nikomu jsem neublížil

Zločincem se člověk málokdy stane naráz. Každé nešťastné příhodě, kdy se člověk zaplete do zlého činu, předchází celá řada podnětů a okolností. Mnohý člověk svůj špatný čin „vykoná“ jen v duchu, ale ze strachu před odhalením jej neprovede.

Zlý úmysl tu však je.

Každý čin začíná myšlenkou. Zlému činu my věřící říkáme hřích. Chceme žít v pěkné zemi mezi šťastnými lidmi. To ale předpokládá, že tam nebude hřích. A proto musíme z našeho života odstranit byt i jen náznak hříchu. Hřích je přestoupení zákona —

„Miluj Hospodina Boha svého, celým svým srdcem, celou svou duší a celou svou myslí. To je

největší a první přikázání.

Druhé je mu podobné: Miluj bližního jako sám sebe.“ (Mat 22,37—39)

Všechno — každá myšlenka, každé slovo, každý čin, který porušuje tato dvě velká přikázání, je hříchem.

Věta „Nikomu jsem neublížil“ nám ke spasení nestačí. Je výrazem

pasivity. Kdo chce jednou žít v novém šťastnějším

světě, musí jít dál! Pán Bůh si přeje, abychom byli aktivními křesťany. „V tom

je totiž láska k Bohu, že zachováme jeho

přikázání; a jeho přikázání nejsou těžká, neboť kdo se

narodil z Boha, přemáhá svět. A to vítězství, které

premohlo svět, je naše víra.“ (1 Jan 5,3,4)

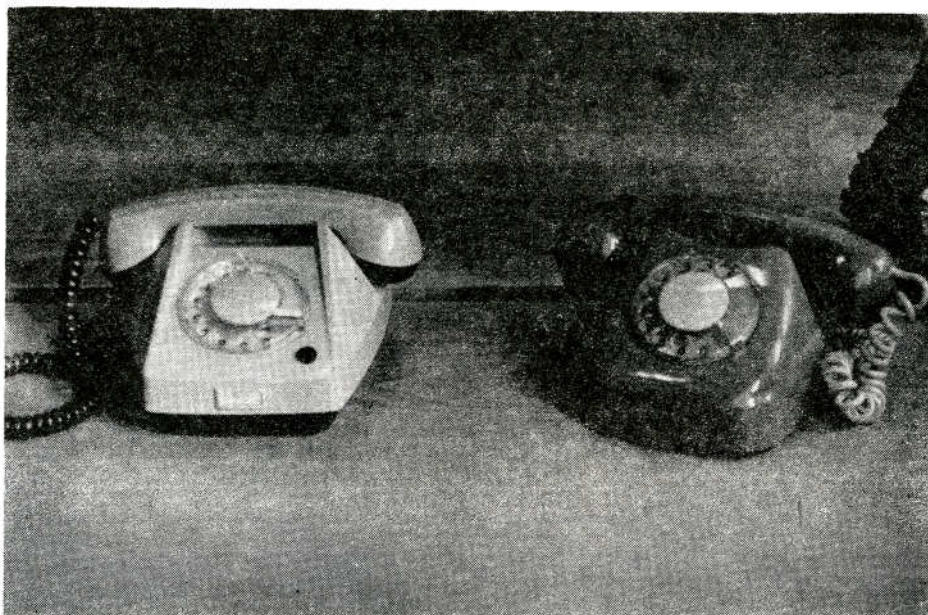
K. Müller

Křižovatku projíždím na červenou. Všechna auta poslušně zastavují a umožňují nám rychlý průjezd. Lidé na chodnicích se otáčejí za sanitkou s blikajícím majáčkem. „Dochází nám kyslík,“ slyším hlas sestry. Povolují kohout rezervní kyslíkové lahve a vnímám naléhavý hlas: „Dítě je podchlazeno, může se dostat do šoku.“ Znovu sešlapuji plynový pedál až na podlahu. Rovina, mírné stoupání, zatáčka a před námi se zvedá závora fakultní nemocnice. Brzdy skřípou před vchodem dětské kliniky. Výtah je už připraven a my vyjíždíme do šestého patra. Teprve teď si můžu oddechnout. Dívám se na sestru a ta se usmívá. Dítě jsme přivezli včas. Znovu mám ten hezký pocit ze záchrany člověka. Náhle ale slyším jako vzdálený tichý hlas: „Děláš pro záchranu člověka opravdu všechno?“

Dostávám příkaz převést paní na chirurgii. „Ježíš Marjá, Pane Bože, Kriste na nebi, to je bolest,“ nařika. „Paní,“ říkám, jak nejlaskavěji umím, „Bohu se nelíbí, když jeho jméno bereme nadarmo.“ „Takový mladý a věří v Boha.“ Za chvíli její oči vlnou a tiše mi říká: „Já také věřím.“

Starší muž ukazuje na nálepku trojandělského poselství v kabině vozu a říká: „Taky jsem chodil do sboru, ale nebyl jsem dost pevný ve víře.“

Maminka, jejíž syn má rakovinu, mi říká, že nevěří od doby, kdy její chlapec onemocněl. Kladu si otázku: Proč lidé chtějí být zdraví, žít dlouho, a přitom si ničí zdraví špatnou stravou, alkoholem, tabákem a nezdravým

VOLEJTE 155

způsobem života? Vyhledávají lékaře, ale tím největším Lékařem pohrdají. Přitom je to tak prosté. Pán Ježíš přece nabízí zadarmo (Zj 21,6; 22,17) to, po čem lidé touží. Říká: „Pojďte ke mně všichni, kdo se namáháte a jste obtíženi břemeny, a já vám dám odpočinout.“ (Mat 11,28) Nabízí život a pokoj (Jan 14,6.19.27). Nabízí věčný život (Jan 10,28) a věčné zdraví, kde kulhavý poskočí jako jelen (Iz 35,6), kde nebude slz, nářku ani bolesti, kde

bude člověk trvale šťastně žít (Zj 21,4).

A proto nezapomeňme na nebeský telefon — modlitbu. Volejme k Bohu, jako bychom volali číslo 155. Volejme Pána Ježíše. Jen On je ta cesta k pravému životu, jediná pravda, na které se vyplatí stavět; On sám je život a dává pravý život. Chceš být skutečně zdravý, šťastný a zachráněný pro věčnost? Volej nebeskou „155“ — volej Ježíše.

V. Kopecký

Ničemu nevěřím

To není pravda! Je tolik věcí, s kterými se denně setkáváme a o kterých se nemůžeme přesvědčit, prostě musíme věřit. Věříme, že nás pekař neotraví, řidič autobusu nevyklopí do strže, most se nezřítí, že nám nespadne cihla na hlavu, když jdeme po ulici. Takto bychom mohli pokračovat hodně dlouho. Jsou ještě důležitější věci, kterým musíme věřit. Například, že se ve zdraví dožijeme večera, že má smysl žít.

„Ničemu nevěřím“ je jen pohodlným únikem a nepřímým vyznáním, že se nechci vážněji zamyslet.

Jednou se bude muset zamyslet každý. Pak nepomůže žádný únik,

žádná výmluva, žádné odmítnutí. Jenže pak bude pozdě zvolit si jinou odpověď, jinou možnost. Není tedy rozumné říkat „ničemu nevěřím“.

Což kdybychom se dnes pokusili upřímně si říci, čemu můžeme věřit?

„Neboť Bůh tak miloval svět, že dal svého jediného Syna, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný. Vždyť Bůh neposlal svého Syna na svět, aby svět soudil, ale aby skrze něj byl svět spasen. Kdo v něho věří není souzen. Kdo nevěří, již je odsouzen, neboť neuvěřil ve jméno jednorozného Syna Božího.“ (Jan 3,16—18)

K. Müller

NEJVYŠŠÍ VZOR

Kristus svým životem a smrtí představil celému světu nejvyšší vzor, který je lepší než všechny vzory v historii všech filozofií a náboženství.

Nejvyšší vzor podle Římanů: Buď silný! Cvič sebe.

Nejvyšší vzor podle Konfucia: Buď vznešený! Vychovej sebe.

Nejvyšší vzor podle Buddha: Buď duchovní! Poprav se.

Nejvyšší vzor pro Židy: Buď svatý! Izoluj se.

Nejvyšší vzor v podnikání: Buď pilný! Prosad se.

Nejvyšší vzor podle Řeků: Buď statečný! Získávej si moc.

Nejvyšší vzor podle Krista: Buď služebník! Pokoř se.

Co vypráví knihy Rut

Bible je kniha stále živá. Otvírám v ní knihu Rút a začínám se do historie. Před mými zraky se objevují jednotlivé postavy, které jednají, řeší své vztahy k lidem i k Bohu, radují se, pláčou — svými slovy nebo činy oslovují i mne.

V Písmu čteme o rodině Elímelekových: „Za dnů, kdy soudili soudcové, nastal v zemi hlad. Tehdy odešel jeden muž z judského Betléma se svou ženou a dvěma syny, aby pobýval jako host na Moábských polích. Jmenoval se Elímelek, jeho žena Noemi a dva jeho synové Machlón a Kiljón.“ (Rút 1,1,2a)

Elímelek, Noemi, Machlón a Kiljón... a hlad. Je to zlé, když není co jíst. Je to zlé pro dospělé, ale mnohem horší pro děti. Nechtěl bych být v situaci, aby mě děti plakaly hlady a já jim neměl co dát. Chápu proto Elímeleka. Rozhodl se opustit domov v judském Betlémě a jít do krajiny Moábské. Je to trochu paradoxní. Betlém totiž znamená „dům chleba“ a právě kvůli nedostatku chleba jej rodina Elímelekova opouští. Domnívají se, že v Moábské zemi bude stůl bohatší a chléb jistější. Je zřejmé, že Betlém znamenal také „dům duchovního chleba“ — víry v Hospodina; o tento chléb v Betlémě jistě nouze nebyla. Jaký duchovní chléb bude mít Elímelekova rodina mezi Moábskými? Nebude tam strádat? Vždyť ne samým chlebem živ je člověk!

„Ale tak chlebem,“ odpovídal jsem si za Elímeleka. A možná, že bych se na jeho místě také stěhoval. Konečně, vždyť i v Moábské zemi mohli sloužit Hospodinu. Snad si podobně vyřešili otázku víry i Elímelek s Noemi. Budou Hospodinu věrni i v pohanském prostředí, i tam budou zachovávat jeho příkázání.

„Přišli na Moábská pole a přebývali tam,“ čteme dále v knize Rút. Zabydli se, začali hospodařit, jejich synové si vzali za že-

ny Moábky, měli tam své přátele, přízeň, a zdá se, že se jim nevedlo špatně.

Ale jak to bylo s jejich vírou? Rodiče jistě uctívali Hospodina. Ale co jejich synové? Jaký mělo na ně vliv pohanské prostředí a pohanské manželky? Není totiž snadné stát mimo Boží lid, třeba i s tím nejlepším předsevzetím.

Dopadlo to však úplně jinak. Cesta z Betléma do Moábské země nepřinesla požehnání. Umírá tam Elímelek a na jakousi zákeřnou nemoc i jeho synové, Machlón a Kiljón. Odkoučení se od Božího lidu nikdy nepřinese požehnání.

Z těch, kteří vyšli z Betléma, zůstala jen Noemi. Bible nám přibližuje její charakteristiku:

„Odvětila jim: „Nenazývejte mě Noemi (to je Rozkošná). Nazývejte mě Mara (to je Trpká), neboť Všemohoucí mi připravil velmi trpký úděl. Odcházela jsem s plnou náručí, ale Hospodin mě přivádí zpět s prázdnou. Jak byste mě mohly nazývat Noemi, když je Hospodin proti mně a když mi Všemohoucí určil zlý úděl?“

Tvé srdce krvácí, Noemi, protože jsi v dáli zanechala hroby manželů a dětí. Myslíš si, že již nejsi rozkošná a sladká, ale hořká a trpká. Marou bys chtěla být. Voláš své lidské „proč“ a odpovídáš si: „To Hospodin! To On mne znuznil. On se postavil proti mně, On může za hořkost mého života!“

Nejsi první ani poslední, Noemi, kdo takto smýšlel, ale je tomu opravdu tak? Cožpak Hospodin chce tvoje zlé? Buď vůči sobě upřímná, Noemi, a přiznej si, nebyla příčinou všeho cesta z Betléma, od Božího lidu, mezi pohany?

A potom, Noemi, vždyť nejsi sama. Přišla s tebou i tvá nevěsta Rút. Je sice Moábská, ale svou vírou patří mezi Boží lid. Škoda, Noemi, že se mnou nemůžeš číst knihu Rút. Jen bychom otočili list a ty by ses dověděla, že ta chudá

moábská dívka pro tebe bude lepší než sedm synů, že podle práva v Izraeli budeš ještě chovat vnoučka a že betlémské ženy budou díky tobě chválit Hospodina. Neuvěřitelné?

Jen věř, Noemi! U Boha není nic nemožného. Ten Pán, kterému důvěřuješ, tě neopustí. Má pro tebe připravené úžasné možnosti, jen zanech svou hořkost a důvěřuj!

A jaká je její snacha Rút? Slyšme její vyznání ve verších 16.17:

„Ale Rút jí odpověděla: „Nenaléhej na mne, abych tě opustila a vrátila se od tebe. Kamkoli půjdeš, půjdu, kdekoli zůstaneš, zůstanu. Tvůj lid bude mým lidem a tvůj Bůh mým Bohem. Kde umřeš ty, umřu i já a tam budu pochována. Ať se mnou Hospodin naloží jakkoli, rozdělí nás od sebe jen smrt.“

Podle této moábské dívky Rút je nazvána celá biblická kniha. Je tedy hlavní postavou a nositelkou děje. Vzala si kdysi syna přistěhovalce z Izraele. Lidsky řečeno, velké štěstí s ním neudělala. Majetku mnoho neměl, děti s ním neměla, sám brzy zemřel. Ale přece bylo v této rodině cosi zvláštního. Byla to víra v Hospodina.

Hospodin je Bůh, zcela odlišný od mnoha různých bohů. Stvořil nebe, zemi, zvířata i člověka. Dal lidem svá přikázání, aby věděli jak žít. Vyvolil si kdysi jejich praotce Abrahama, aby z jeho potomků byl zvláštní lid. Vyvedl svůj lid z Egypta, místa otroctví a

hanby, a dal jim Kanaán za dědictví. Oni, Moábští, mohli mít také podíl na Božích zaslíbeních, ale jejich praotec Lot je nevyužil.

Rút si Hospodina, Boha praotců, upřímně zamilovala. A to tak opravdově, horlivě a výlučně, že když jí zemřel manžel a její tchyně ji vyzývala, aby se vrátila do domu svých rodičů, k svému rodu a jejich bohům, poznala, že prostě nemůže, že svou vírou patří jinam! Nedovedla si představit, že by měla žít životem svého lidu a uctívat pohanské bohy. Proto volá: „Noemi, nenuť mne, abych tě opustila a od tebe odešla. Kamkoli půjdeš, půjdu a kdekoli zůstaneš, zůstanu. Tvůj lid bude mým lidem a tvůj Bůh mým Bohem.“ — Rút chce jít mezi Hospodinův vyvolený lid a s Noemi snášet dobré i zlé, život i smrt.

A tu mne napadá, jaký je to rozdíl mezi Rút a její švagrovou Orfou! Obě byly ve stejné situaci, obě měly stejné příležitosti a slyšely mnoho o živém Bohu, a přece — ve chvíli rozhodování na křižovatce života se cesty těchto mladých žen rozcházejí. Jedna šla do Kanaánu, druhá do země Moáb. Jedna šla cestou víry mezi Boží lid, druhá cestou pohanství k starému způsobu života a k svým bůžkům. Uvědomuji si, že na takovéto křižovatce rozhodování jsem stál i já, že na ni přichází každý člověk. Na jedné straně ukazatele je nápis „Svět“, na druhé „Život s Kristem“.

Víra Rút došla odplaty.

Bůh jí požehnal v jejím osobním životě. Dostala nového manžela a měla syna. Stala se také pramáti Davida, a tím i Pána Ježíše. V Ježíšově rodokmenu nacházíme jména dvou pohan- ských žen: Raab a Rút. Obě byly sice pohanky, ale jejich víra způsobila, že zaujaly místo v Božím lidu. A to je vlastně to nejkrásnější v životním příběhu Rút. O jejím muži Bózovi čteme:

„O půlnoci se ten muž vyděl, trhl sebou a vidí — v nohách mu leží žena. Otázal se: „Kdo jsi?“ Odpověděla: „Jsem Rút, tvá služebnice. Rozprostři nad svou služebnicí křídlo svého pláště, vždyť jsi zastánce.“

Zdálo by se, že tento muž není důležitou osobou kni-

hy Rút. Jen jakýsi příbuzný. A přece, právě v něm nacházíme hlavní zvěst knihy. Milosrdenství, které se má Rút dostat pro její víru, má být projevem právě jím. Příbuzný Bůz je svým příbuzenstvím i jednáním starozákonním předobrazem Ježíše Krista. Drama knihy Rút spěje ke svému vrcholu.

Skončila slavnost, je noc a Bóz uléhá na poli. O půlnoci se náhle probouzí a vidí u svých nohou, pod svým pláštěm, ležet ženu. — Co to znamená? Kdo je ta, která si dovoluje za ním v noci přijít? — Bóz sebou trhne a snímá s ní svůj plášť. „Kdo jsi?“ ptá se. Žena odpovídá slovy: „Jsem Rút, tvá služebnice. Rozprostři nad svou služebnicí křídlo svého pláště, vždyť

jsi zastánce.“ Jakého práva se Rút dovolává?

ZASTÁNCE nebo také **PŘÍBUZNÝ**, hebrejsky go'el, to nebylo v Izraeli pouhé označení pokrevního svazku. Šlo o víc, totiž o práva a povinnosti, které z tohoto svazku vyplývaly. **PŘÍBUZNÝ** měl za povinnost pomoci dalším příbuzným, když se ocitli v nouzi, vykoupit bratra, který se pro dluhy dostal do otroctví (3 Moj 25,48.49), koupit zpět pole a rodinný majetek, který byl prodán z nouze (3 Moj 25,25; Jer 32,7), pomstít křivdy i vraždu (4 Moj 35,19), dokonce se také oženit s bezdětnou vdovou po svém bratru (5 Moj 25,5—6), tzv. „levirátní sňatek“.

Protože se „go'el“ zastával příbuzných a vykupoval je i z otroctví, znamená toto hebrejské slovo také „zastánce“ či „vykupitel“ a bibličtí pisatelé vztahují tento výraz dokonce i na Hospodina. Tak Job má tu radostnou jistotu, že jeho „go'el“, Vykupitel, je živ a že se v nejposlednější den postaví nad jeho prachem (Job 19,25). Žalmista volá: „Hospodine, skálo má a Vykupiteli můj“ (Ž 19,15) a Izaiáš na mnoha místech hovoří o Hospodinu jako o zastánci a vykupiteli Izraele (Iz 41,14; 59,20 aj.). Tato zvěst o vykoupení vrcholí v Novém zákoně v osobě Ježíše Krista, který se narodil jako člověk, aby se stal „podle těla“ naším příbuzným (Fil 2,7.8). Zaplatil za naši vinu, vykoupil nás z hříchu, nicoty a věčné smrti a chce nám vrátit ztracené dědictví ráje. Do konce čteme, že „pomstí své vyvolené“ (Luk 18,7) a přijde pro církev jako pro svou nevěstu (Zj 19,7). Starozákonní předobraz je v Kristu naplněn beze zbytku.

Příběh o Bózovi a Rút v sobě skrývá evangelium o záchraně, proto je stále aktuální. Bůz svým titulem, ale též svým jednáním zobrazuje Krista. Vždyť jako Bůz o Rút, má i Kristus o nás zájem (Rút 2,5). Vybízí

nás, abychom nechodili jinam, ale na jeho poli sbírali své klásky (2,8). Dává nám vodu živou i chléb (2,10). Mluví k našemu srdci jako Bůz k Rút (2,13). Dává nám své dary, abychom nepřicházeli jedni k druhým prázdní (3, 17). Neustává ve svém úsilí, abychom patřili jemu (3,18). Při slavné svatbě Beránkové si vezme svou církev za manželku, aby tak jméno „člověk“ nebylo vyhlazeno z vesmírné Boží rodiny.

Poslední postavou, u které se zastavíme, je Obéd, syn Bóze a Rút. Mnoho o něm nečteme, jen to, že se narodil. Trochu málo k tomu, aby nám posloužil příkladem nebo naučením. A přece — právě v této postavě vrcholí vyprávění knihy Rút. Rodokmen Obéda nás totiž přivádí až k Davidovi, ideálnímu izraelskému králi. Vede nás však ještě dál — až k synu Davidovu, zrozenému po mnoha staletích rovněž v Betlémě — k Ježíši Kristu. V něm vrcholí rod víry, v něm nás Bůh nenechal bez zastánce. Jeho jméno stále zní. Minula staletí a tisíciletí, mnozí velcí tohoto světa přišli a odešli, mnohá jména zapadla, ale jméno Ježíš zůstává. „Nebot není jiné jméno pod nebem daného lidem, skrze které bychom mohli spasení býti.“ (Sk 4,12) „Proto ho Bůh vyvýšil nade vše a dal mu jméno nad každé jméno, aby se před jménem Ježíšovým sklonilo každé koleno — na nebi, na zemi i pod zemí — a k slávě Boha Otce každý jazyk aby vyznával: Ježíš Kristus jest Pán.“ (Fil 2,9 až 11)

Bůh nás nenechal bez zastánce. Jeho jméno zní staletími. Kdo k němu přijde, nebude odmítnut. Nevypytí se odcházet od Božího lidu, v „Moábské zemi“ není pravé štěstí. Kdo se však navrací, ten bude přikryt pláštěm Božího milosrdenství. Tímto nadějným výhledem končí kniha Rút své vyprávění.

PETR KRYNSKÝ

Malý Toník šel jednoho letního odpoledne na procházku do blízkého lesa. Slunce svými paprsky hladilo jeho tváře a vlahý větřík přinášel vůni jehličí — jako pozvání k návštěvě.

Chlapec vkročil na lesní pěšinu a tu se před ním otevřela brána tajemství. Při každé vycházce objevil něco nového. Dnes ho na kraji v nízkém porostu vítal pestrý motýl a tence zapípal: „Půjč mi svůj hlas, za to se můžeš pokochat kresbou mých křídel.“ Otakárek si přisvojil Toníkův hlas, poděkoval, zamával na pozdrav a byl ten tam. Když chlapec ušel asi sto metrů, spatřil, jak u pařezu sedí zajíc. Zvedl uši, zadíval se na Toníka a zaprosil: „Jsem starý, smysly mi už dobře neslouží, půjč mi svůj sluch.“ Hoch souhlasil a ani plně nevnímal slova díky, která zde ještě zněla po odbíhajícím ušákově. Rozhodl se, že si odpočine, cítí se unaven. S blížícím se večerem pozoroval, jak se slunce ukládá ke spánku do růžových peřin. Vtom mu někdo jemně poklepal na rameno. Otočil se a uviděl velkou sovu. Tiše se snesla na cestičku před ním a ukazovala si na oči. Toník si lámal hlavu, co by to mohlo znamenat? Pak mu blesklo hlavou: „Sova chce můj zrak.“ Pokýval hlavou. Pták pak spokojeně odletěl. Vů-

POHÁDKA o Božích darech

de kolem se rozhostila neproniknutelná tma.

Když se začalo stmívat, tatínek se ptal maminky, zda se jejich syn už vrátil domů. A protože Toník doma nebyl, rozhodl se nakonec, že ho půjde hledat. Sousedé nevěděli nic, až jeden Toníkův kamarád mu pověděl, že ho viděl jít odpoledne k lesu. Tatínek procházel lesní houštiny, volal, ale nikdo se neozýval. Vrátil se proto domů.

Zatím Toník seděl opřený o strom a celý se chvěl zimou. Noční chlad ho úplně prostoupil. Po tvářích mu kapuly velké slzy.

Pak přišlo ráno. Ranní opar zahálil přírodu do modravého hávu. Den se probouzel a znovu začínal svůj život. Jen malý chlapec nic nevnímal, byl jaksi mimo. Najednou pocítil prudké nárazy větru. Přiletěla sova a vrátila mu zrak. Protřel si oči a uviděl nočního ptáka, jak otvírá zobák a mává křídly. Kdyby mohl sly-

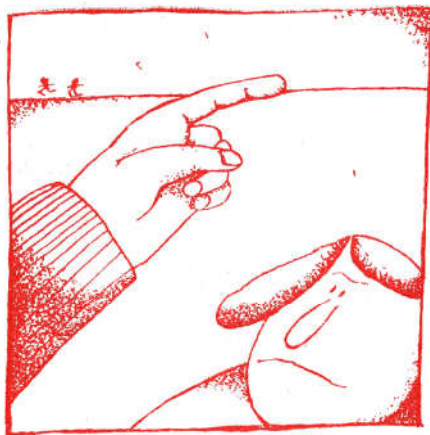
šet, dozvěděl by se, že mu sova děkuje za půjčení zraku. Pomohl jí orientovat se v husté temnotě. Toník zamyšleně vstal a vydal se na cestu k domovu. Po vyšlapané pěšině k němu přihopkal zajíc a s vděčností pronesl: „Vracím ti tvůj sluch. Dnes v noci mě ochránil před lovcem. Zachránil mi život.“ Cesta rychle ubíhala, vracela se mu dobrá nálada. Na konci lesa čekal otakárek a s ním spousty cizích motýlů. Ozvalo se: „Zde máš svůj hlas. Můj vzdálení příbuzní konečně porozuměli, když jsem jim vysvětloval, kde najdou dostatek potravy. Jinak by trpěli nouzí.“

To už Toník nevydržel a s radostí se rozběhl domů. Prudce otevřel dveře, padl tatínkovi do náruče a zvolal: „Já zase vidím, slyším a mluvím. Pomohl jsem v lese zvířátkům. Půjčil jsem jim svůj hlas, sluch i zrak. K ránu mi to všechno zase vrátili. Teď jsem si teprve uvědomil, jaké to jsou důležité dary. Chci proto pomáhat lidem svými dary. Chci svým hlasem, sluchem i zrakem pomáhat lidem, kteří to potřebují. Alespoň babičku přivedu přes ulici, tetě Novákové, kterou bolí nohy, dojdou pro nákup a sousedovi odnaproti přečtu něco z bible, protože už moc nevidí. Pán Ježíš bude mít ze mně určitě radost. B. Vysložil

Chci vám vyprávět o chlapci, který se jmenoval Honzík. Začal chodit do první třídy. Byl to takový slaboučký chlapec, bledý a bázlivý. Když se na něj někdo špatně podíval nebo zamračil, hned se rozplakal. Říkáme, že měl slzy na krajíčku. Když se trochu uhodil, rozplakal se. Když se mu něco nepovedlo, rozplakal se. Když přišel do kuchyně a neviděl tam maminku, rozplakal se.

Někdy si zašel hrát s dětmi na hřiště, kde bylo pískoviště. Když mu někdo vzal hračku, zase se rozplakal. Ostatní děti si toho všimly a dělaly mu různé věci naschvál, aby ho rozbířely. A tak Honzík neměl radost ani mezi dětmi a nechtěl si s nimi hrát. A co horšího, jakmile venku trochu foukal vítr, Honzík si honem dával šálu kolem krku, aby se nenastydl. Nemní divu, že se mu děti smály.

Ale jednou se všechno změnilo.

Chovlostivém Honzíkovi

Honzík měl ještě jednoho kamaráda, jmenoval se Mírek. To byl takový veselý zdravý chlapec. I když venku foukal vítr a bylo chladno, Mírek doma nevydržel. Musel se jít proběhnout mezi děti. Někdy ho ty děti chtěly zlobit, vzít mu třeba hračku, ale Mírek se nedal. A když na něj děti třeba dorážely, tak se uměl bránit. Nebál se.

A tenhle Mírek jednou Honzíkovi prozradil, jak to dělá, že je nebojácný, zdravý a silný. Honzík poslouchal s otevřenou pusou a dal si poradit. Chcete vědět, co mu kamarád řekl? Já vám to tajemství povím, třeba vám to také pomůže.

Když se Mírek ráno probudí, dlouho se v posteli neprotahuje. Neleží líně v posteli a neříká mamince: „Já ještě nechci vstávat.“ Vesele vyskočí a běží se umýt. Ale ne, že by si namočil do vody jen konečky prstů a trochu se umyl kolem očí, nebo dokonce aby říkal: „Ta je studená, já chci teplou.“ Kdepak! Umyje se studenou vodou do půl pasu. A v létě si vleze do vany a osprchuje se celý studenou vodou. Dobře se ručníkem utře a pak si vyčistí zuby. A nakonec vběhne do kuchyně, rozkročí se a začne cvičit si. Napřed rukama, pak cvičí nohama, udělá pár předklonů, úklonů, záklonů, zhluboka dýchá, až se při-

tom zahřeje. V létě cvičí u otevřeného okna.

Víte, děti, jak se tomu říká, když se někdo jako Mírek sprchuje studenou vodou, cvičí u otevřeného okna a zhluboka dýchá? Otuzování. Protože byl Mírek otužilý, nechtěl hned tak kdejakou nemoc.

Tohle řekl Mírek Honzíkovi. Honzíkovi se to líbilo a začal to dělat také tak. Maminka se nestačila divit, když se Honzík myl ve studené vodě a už neříkal: „Já chci teplou.“ Stal se otužilým chlapcem a už nebýval tak nemocný jako dřív. A ty děti ze hřiště, které ho dřív zlobily a braly mu hračky, také mu už daly pokoj, protože poznaly, že Honzík už má silné svaly.

Děti, chcete být také jako Mírek a Honzík? Určitě z vás budou mít rodiče radost. A Pán Bůh z vás bude mít také radost, protože On si přeje, abychom všichni byli zdraví. K. Šp.

ADRA dokončuje svůj mamutí program

Naše adventistická organizace pro pomoc při katastrofách — ADRA, pomáhá různým způsobem. V Africkém státě Ruanda se rozhodla pomoci i celkovému rozvoji země. V letech 1981—1987 začala stavět silnice, kterých je v zemi velký nedostatek. Postavila silnice v celkové délce 1 415 km. Místní dělníci dostávali místo peněz přímo potraviny. Mimo jiného měsíčně i 50 kg rýže.

Projekt ADRY v sobě zahrnoval i výstavbu 41 obytných domů, 8 žákovských internátů, 2 zdravotnických středisek, 185 učeben, zavedení 23 km vodovodního potrubí a opětovné zalesnění 228 hektarů zanedbaného lesa. Při těchto pracích bylo zaměstnáno 91 000 domorodého obyvatelstva. Pro výstavbu zemědělských objektů bylo jejich úkolem také vypálit 42 miliónů cihel.

To ještě není všechno. ADRA zřídila kursy, v kterých školila analfabety. Těmito kursy prošel celkem 43 697 lidí. Bratři a sestry z USA poslali k tomuto mamutímu programu ADRY potraviny (olej, mléko, rýže a další obilniny) v hodnotě 8,5 miliónů dolarů.

Senzační nález knihy žalmů

Egyptští archeologové objevili před čtyřmi lety v hrobce dvanáctileté dívky v jižním Egyptě pozoruhodný nález. Byla to kniha Davidových žalmů. Jak uvedla egyptská tisková agentura MENA, zpráva o objevu 490 stránkové knihy byla zveřejněna až poté, co se bezpečně podařilo zjistit dobu jejího vzniku. Kniha, která obsahuje celkem 150 žalmů a je psána koptsky, byla napsána ve 4. století po Kristu a v současné době je v majetku Koptského muzea v Káhiře.

Z anglikánské církve

Generální synod anglikánského církevního společenství (které má 70 miliónů členů), se zabýval službou žen v církvi, a zvláště tím, zda mohou být ženy voleny za biskupy. Většina hlasovala pro rezoluci, která otevírá ženám cestu k tomuto svěcení. Rozhodnutí však nemá závazný charakter, je to v podstatě doporučení pro anglikánské biskupy. Proti němu byli vyzváni, aby respektovali stanovisko druhé strany a neproblematizovali ordinaci žen. V Anglii (která patří k provinciím, které ordinaci žen odmítají) dojde zřejmě k svěcení žen až v roce 1992.

Religiozita v SSSR

Konstantin Charčev, předseda rady pro náboženské otázky v SSSR, se v interview pro časopis „Nauka i religia“ vyjádřil k současné náboženské situaci v SSSR. Řekl, že orientace občanů na ideály a hodnoty socialismu je nepochybná i u věřících občanů. Církve usilují o spojení socialistických ideálů s teologickými postoji a projevují ochotu k spolupráci ve prospěch pozitivních přeměn. Duchovní vyzývají v kázáních k boji proti narkomanii, kriminalitě, alkoholismu a angažují se v upevňování rodin a v ekologickém zájmu. Religiozita se v SSSR pohybuje mezi 10 až 20 % obyvatel (podle krajů). Pravoslavná církev má 6 794 farností, protestantské církve 2 976 farností a katolická církev 1 099. Muslimové mají 751 a judaisté 109 obcí. Ve všech náboženských společenstvích působí na 25 000 duchovních. V šedesátých letech převažovali duchovní s věkem nad 60 let, dnes je jich většina mezi 40 až 60 lety

a přes 80 % má vyšší teologické vzdělání.

Konstantin Charčev navštívil také Ženevu, kde je centrum Světové rady církví. Zmínil se tam o znovuoctvíření kostelů a klášterů v SSSR. Zdůraznil, že během prvních osmi měsíců roku 1988 bylo dáno povolení k oficiálnímu zahájení sborového života dalším 400 sborům. Naznačil, že není správné považovat SSSR za ateistický stát, ale za stát nábožensky neutrální.

Šíření biblí v Turecku

Apoštol Pavel, který pocházel z Tarsu, prošel Anatólií — dnešní Turecko — na řadě misijních cestách. Kázal zde a zakládal křesťanské sbory. Apoštol Jan adresoval svých sedm listů sborům v Malé Asii, tedy v dnešním Turecku. Turecko je vpravdě biblickou zemí.

Od roku 1820 zde pracuje turecká biblická společnost a zdůrazňuje tuto skutečnost, i když jen ve skromné míře, protože 99,2 % obyvatelstva jsou muslimové.

Ve starém Istanbulu je ústředí turecké biblické společnosti. Vedoucí je Amaniél Bagdas, syrský křesťan. Řídí produkci a distribuci biblí. „Žijeme v islámské zemi,“ vypráví Bagdas, „a samozřejmě máme problémy. Někteří lidé říkají, že četba bible je pro mládež mravně závadná. To znamená, že při šíření biblí musíme být velmi obezřetní, protože i reklama na náboženské spisy je zákonem zakázána. I tak se však stále otevírají nové dveře. Po řadu let od nás kupuje 145 tureckých knihkupců bible a Nové zákony. Dobrým zákazníkem je sedm islámských teologických vysokých škol, které používají biblí při výuce srovnávacího náboženství.“

Úspěchem pro práci s biblí je naše účast na velkých knižních veletrzích v Ankaře, Istanbulu a Izmiru. Tam rozdáváme bezplatně materiál o biblí, neboť většina Turků neví o biblí vůbec nic, znají jen korán.

V Istanbulu má biblická společnost svůj obchod a nabíží zde na prodej bible v různých orientálních jazycích. Obrat je skromný. Většina zákazníků jsou muslimové, vidí knihy ve výloze, ptají se a kupují. Za rok se prodá na 2 600 biblí a 6 500 Nových zákonů. Není to mnoho, ale i za to jsou Bohu vděční.

Religiozita v USA

Největší náboženskou skupinou jsou ve Spojených státech přirození křesťané. Druhá dnes nejpočetnější náboženská skupina jsou judaisté, ale očekává se, že v příštích 30 letech se muslimové dostanou mezi náboženskými společnostmi USA na druhé místo. Dotsud, jak uvádí časopis Time, žije v USA 4,6 miliónů vyznavačů islámu.

Černošská farářka biskupem

58letá černoška Barbora Harrisová, farářka episkopální církve v USA, byla v městě Boston ve státě Massachusetts zvolena biskupem. V dějinách anglikánské církve je to první žena, která získala biskupský úřad. Ve volbách dostala 276 hlasů proti 224 hlasům pro mužského protikandidáta.

Z Číny

Mezinárodní křesťanská organizace Amity Foundation uzavřela smlouvu s čínským nakladatelstvím. Obyvatelé Číny si budou moci brzy koupit biblí v knihupectvích. Bible se

tiskne v Číně od roku 1981 v moderní tiskárně vybudované zvláště k tomu účelu. Dotsud se prodávala jen v kostelích. V poslední době zájem o biblí v Číně vzrůstá, především mezi inteligencí.

Milión adventistů v Mexiku?

Od roku 1950 do 1987 vzrostl počet pokřtěných adventistů v Mexiku z 13 000 na 265 000. Bude-li růst členstva pokračovat stejným tempem i nadále, dosáhne počet adventistů v Mexiku 1 milión ještě před koncem tohoto století.

Na takovém růstu se podílí několik faktorů. Adventisté v Mexiku jsou především hnutí laiků. Nezaměstnávají takové kazatele, kteří konají práci, jež přísluší členům. Zásadně neorganizují velké sbory.

Francie znovu zasvěcena Panně Marii?

Rada starších Lyonské reformované církve zveřejnila protest proti plánu kardinála Lustigera, jenž chce slavnostně obnovit slib Ludvíka XIII., který 15. srpna 1638 Francii zasvětil Panně Marii. V protestu se vyjadřuje údiv nad tím, že něco takového je možné dnes — kdy katolicismus ve Francii nejen není státním náboženstvím a vynakládá se tolik úsilí na vytváření dobrých ekumenických vztahů — že se nerespektuje názorový pluralismus, jedna ze zásad Francouzské republiky.

Bible do SSSR

Sovětské úřady povolily mezinárodní organizaci „Pomoc církvi v nouzi“ dovážet do Sovětského svazu 120 000 nových biblí. Byly předány katolickým biskupům, kteří je vlastnoručně předávali svým věřícím.

Islám neslučitelný s náboženskou svobodou a tolerancí?

Na zasedání podkomise OSN pro lidská práva vyzval Gianfranco Rossi Saudskou Arábii k rektrování náboženské svobody. Křesťané — cizinci nemají v Saudské Arábii k dispozici ani jednu modlitebnu a podle místních zákonů nemají ani právo shromažďovat se k bohoslužbám v soukromí. V křesťanské západní Evropě je však na 6 000 mešit, z nichž většina byla postavena díky finanční podpoře Saudské Arábie, uvedl dále generální tajemník Mezinárodního sdružení pro obranu náboženské svobody, bratr G. Rossi.

Věřící ve Velké Británii

V Londýně byla zveřejněna zpráva o tom, že počet členů anglikánské a katolické církve se od roku 1970 snížil o 600 000.

Islám naproti tomu získal 50 000 nových přívrženců. Průměrně každý druhý měsíc je ve Velké Británii otevírána nová mešita. Rychle roste také počet různých sekt a členů různých satanských kultů.

Přehled světových náboženství

Podle údajů publikovaných Vatikánem žije na zemi 1,5 miliardy křesťanů, z nichž se 864 miliónů hlásí ke katolické církvi. Vyznavačů islámu je 850 miliónů, hinduismu 676 miliónů, konfucionismu 317 miliónů, buddhismu 309 miliónů, dále 18 miliónů židů a 16 miliónů sikhů. Ateistů je 820 miliónů, což představuje asi pětinu obyvatel země.

Posuzujte strom podle ovoce,
které se na něm rodí . . . Dobrý
strom nemůže nést špatné ovoce
a zase špatný strom dobré. Ovoce
— činy člověka, to je spolehlivý
rozpoznávací znak. Kdo žije podle
Božího Ducha, v jeho srdci se
rodí láska, radost, pokoj,
trpělivost, přívětivost, laskavost,
důvěra, pokora a sebeovládání.

(Mat 7,16—20; Gal 5,22)